

Evangelikus Közlöny

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HIVATALOS LAPJA ■ 4. évfolyam 2. szám ■ 2002. június 5.

TARTALOM

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK ■ 1. oldal
2002. évi IV. törvény ■ 1. oldal

ORSZÁGOS KÖZGYŰLÉS ■ 3. oldal

1/2002. (V.4.) országos szabályrendelet ■ 3. oldal

2/2002. (V.4.) országos szabályrendelet ■ 3. oldal

3/2002. (V.4.) országos szabályrendelet ■ 4. oldal

4/2002. (V.4.) országos szabályrendelet ■ 9. oldal

5/2002. (V.4.) országos szabályrendelet ■ 10. oldal

6/2002. (V.4.) országos szabályrendelet ■ 11. oldal

Elnök-püspöki jelentés ■ 11. oldal

Országos felügyelői jelentés ■ 14. oldal

Beszámoló a MEE Országos Egyházi Irodájának 2001. évi munkájáról jelentés ■ 17. oldal

EGYHÁZKERÜLETEK KÖZLEMÉNYEI ■ 18. oldal

Déli Egyházkerület ■ 18. oldal

Püspöki jelentés ■ 18. oldal

Felügyelői jelentés ■ 21. oldal

Egyházkerületi presbitériumi határozatok ■ 26. oldal

Északi Egyházkerület ■ 26. oldal

Felügyelői beszámoló ■ 26. oldal

Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület ■ 28. oldal

Egyházkerületi presbitériumi határozatok ■ 28. oldal

Értesítés lelkészképesítő vizsgáról ■ 29. oldal

A püspöki hivatal közleménye ■ 29. oldal

ORSZÁGOS IRODA KÖZLEMÉNYEI ■ 30. oldal

A MEE Országos Iroda osztályainak, munkáágainak, gyűjteményeinek tájékoztatási, tanácsadási, közérdekű információ szolgáltatási, nyilvtartási rendje ■ 30. oldal

A MEE Országos Irodájának új telefonszámai ■ 31. oldal

Pályázat – Evangelikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására ■ 32. oldal

Szerkeszti
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGE

Főszerkesztő
DR. FRENKL RÓBERT ORSZÁGOS FELÜGYELŐ

Felelős szerkesztő
HAFENSCHER KÁROLY ORSZÁGOS IRODAIGAZGATÓ

Kiadja
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ SAJTÓOSZTÁLYA

Felelős kiadó
KENDEH-KIRCHKNOPF PÉTER

Szerkesztőség és kiadóhivatal
1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 317-5478 • 486-1228 • Fax: 486-1229

Nyomdai kivitelezés
ETO-PRINT NYOMDAIPARI KFT.

Felelős vezető
BALOGH MIHÁLY

ISSN 1419-7103

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK

2002. ÉVI IV. TÖRVÉNY AZ EGYHÁZI SAJTÓMUNKÁRA VONATKOZÓ EGYES TÖRVÉNYHELYEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL

1.§ Az egyházi szolgálat külön területeiről szóló 1997. évi V. törvény (továbbiakban: Sztv.) 72–80.§-ai helyébe a következő rendelkezés lép:

„VII. Cím

A kommunikáció eszközei az egyház szolgálatában

I. fejezet: Alapvető rendelkezések

72.§ (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház a kultúrparancs (1Móz 1,28), valamint a missziói parancs (Mt 28,19–20) értelmében, a reformátori örökség szellemében – szolgálata betöltése érdekében – felhasználja a korszerű technika eszközeit, az írott és elektronikus sajtót (továbbiakban sajtó). A Magyarországi Evangélikus Egyház sajtószolgálatának célja: tájékoztatás, hitébresztés, tanítás és nevelés.

(2) A Magyarországi Evangélikus Egyház sajtószolgálatát a vonatkozó állami és egyházi törvények keretei között végzi.

(3) A sajtószolgálat evangélikus jellegét a Magyarországi Evangélikus Egyház bibliai és hitvallási alapokon nyugvó értékrendje biztosítja. Ennek érvényesítéséért az illetékes szerkesztő felel, aki munkáját a Sajtóbizottsággal összhangban végzi.

(4) A Magyarországi Evangélikus Egyház feladata a sajtószolgálatához szükséges anyagi és személyi feltételek biztosítása, szakemberek képzése.

II. fejezet: Sajtóbizottság

73.§ (1) A sajtómunka tervezését, összehangolását, felügyeletét az országos közgyűlés által választott Sajtóbizottság látja el.

(2) A Sajtóbizottság tagjai:

a) hivatalból: az országos elnökség egy tagja, a Luther Kiadó igazgatója, az országos evangélikus lapok szerkesztői, a közszolgálati műsorszolgáltatókhoz delegált egyházi szakértők, az Evangélikus Rádiómissziói Központ igazgatója, a Médiacentrum vezetője, az Interne-

tes munkacsoport vezetője, az országos elnökség sajtószóvivője;

b) az országos közgyűlés választása alapján: 5 lelkész és 5 nem lelkész.

(3) A Sajtóbizottság működésének részletes szabályozását országos szabályrendelet rögzíti.

III. fejezet: A Magyarországi Evangélikus Egyház

Luther Kiadója

74.§ (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója (rövid név: Luther Kiadó) adja ki a Magyarországi Evangélikus Egyház lapjait, könyveit, és forgalmazza azokat. A Luther Kiadó önálló jogi személy, a Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya jogutóda.

(2) A Luther Kiadó munkáját a Sajtóbizottság javaslata alapján, az országos közgyűlés által 6 évre választott igazgató irányítja. Az igazgató gyakorolja a munkáltatói jogokat a Kiadó alkalmazottai felett.

(3) A Luther Kiadó adja ki a Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos lapját (Evangélikus Közlöny), melynek szerkesztéséért az országos elnökség felel, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház országos hetilapját, a lelkési szakfolyóiratot, az országos jellegű folyóiratokat és periodikákat, melyek szerkesztését szerkesztőbizottságok végzik a Sajtóbizottság által kiírt és elbírált pályázat útján választott főszerkesztők irányításával.

(4) A Luther Kiadó az országos lapok kiadásának anyagi feltételeit előfizetési díjakból és országos egyházi támogatásból biztosítja.

(5) A Luther Kiadó működésének részletes szabályozását országos szabályrendelet rögzíti.

IV. fejezet: Egyéb evangélikus kiadványok

75.§ (1) A Luther Kiadó mellett más evangélikus egyházi szervezetek is végezhetnek lap- és könyvkiadást, valamint forgalmazást az alapvető rendelkezésekkel összhangban.

(2) Az egyházon belüli információáramlás és a történeti regisztráció érdekében a Magyarországi Evangélikus Egyházon belül megjelent minden kiadványból a felelős kiadónak köteles példányt kell eljuttatnia az Országos Evangélikus Könyvtárba és az Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtárba.

V. fejezet: Közzolgálati műsorszolgáltató eszközök

76.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház élni kíván a közzolgálati műsorszolgáltató eszközök nyújtotta lehetőségekkel az állami törvények által biztosított keretek között. A Sajtóbizottság egyházi szakértőket delegál a közzolgálati műsorszolgáltató eszközök által készíthető vallási műsorok szerkesztőségébe.

VI. fejezet: Egyéb tömegtájékoztató eszközök felhasználása

77.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház és annak szervezetei a közzolgálati műsorszolgáltató eszközök mellett igénybe vehetnek egyéb tömegtájékoztató eszközöket is, melyek segítik szolgálatukat, és összhangban vannak az alapvető rendelkezésekkel.

VII. fejezet: Evangélikus Rádiómissziói Központ

78.§ (1) Az Evangélikus Rádiómissziói Központ feladata az evangélium hirdetése és a missziói felelősség ébresztése és erősítése, különösen is a szórványban és kisebbségben élők között.

(2) Az Evangélikus Rádiómissziói Központ önálló jogi személy.

(3) Az Evangélikus Rádiómissziói Központ munkáját a Sajtóbizottság javaslata alapján, az országos közgyűlés által 6 évre választott igazgató irányítja.

(4) Működésének költségeit országos egyházi támogatásból, valamint egyéb forrásokból biztosítja.

(5) Az Evangélikus Rádiómissziói Központ a Sajtóbizottság szakmai felügyelete alá tartozik.

(6) Az Evangélikus Rádiómissziói Központ működésének részletes szabályozását országos szabályrendelet rögzíti.

VIII. fejezet: Médiacentrum

79.§ (1) A Médiacentrum feladata a katechetikai munka, valamint az evangélizációs és missziói szolgálat segítése szemléltetőeszközökkel, valamint egyházi események dokumentálása, archiválása.

(2) Munkáját a Sajtóbizottság által kiírt és elbíralt pályázat útján választott vezető irányítja.

(3) Működésének költségeit országos egyházi támogatásból, valamint egyéb forrásokból biztosítja.

(4) A Médiacentrum a Sajtóbizottság szakmai felügyelete alá tartozik.

(5) A Médiacentrum működésének részletes szabályozását országos szabályrendelet rögzíti.

VIII/A. fejezet: Internet Munkacsoport

79/A.§ (1) Az Internet Munkacsoport sajtófeladatai: a Magyarországi Evangélikus Egyház folyamatosan aktualizált bemutatása internetes honlap formájában; információs szolgáltatások, valamint online kiadványok folyamatos készítése; segítségnyújtás az egyházközségek és intézmények internetes munkájához.

(2) Az Internet Munkacsoport ellát egyéb, infrastrukturális jellegű feladatokat is.

(3) Az Internet Munkacsoport munkáját a Sajtóbizottság által kiírt és elbíralt pályázat útján választott vezető irányítja.

(4) Működésének költségeit országos egyházi támogatásból, valamint egyéb forrásokból biztosítja.

(5) Az Internet Munkacsoport a Sajtóbizottság szakmai felügyelete alá tartozik.

(6) Az Internet Munkacsoport működésének részletes szabályozását országos szabályrendelet rögzíti.

IX. fejezet: Sajtószolgálat a gyülekezetekben

80.§ A gyülekezetek presbitériumának feladata a helyi körülményeknek megfelelően megszervezni a sajtószolgálatot (az iratterjesztést, a könyv-, dia-, videókölcsonzést), valamint kapcsolatot tartani a helyi sajtóval."

2.§ (1) Az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény (továbbiakban: Mész. tv.) 115.§ b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„b) Amennyiben erről a rájuk vonatkozó törvény másképpen nem rendelkezik, megválasztja az országos egyházi intézmények vezetőit.”

(2) A Mész. tv. 131.§ i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„az egyház hivatalos lapjának megszerkesztése és megjelentetése.”

(3) Az egyházi bírászkodásról szóló 1997. évi X. törvény 41.§ (2) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az országos elnökség gondoskodik arról, hogy a döntés ténye megjelenjen az egyház hivatalos lapjának legközelebbi számában.”

(4) Az egyház háztartásáról szóló 2002. évi I. törvény 39.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az országos presbitérium által jóváhagyott valamennyi költségvetés és zárszámadás főbb számait az egyház hivatalos lapjában kell nyilvánosságra hozni.”

(5) Az egyházi személyek átvilágításáról szóló 2001. évi III. törvény 3.§-ának első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha valaki önkéntes átvilágításának eredményét nyilvánosságra kívánja hozni, és ezt az Országos Irodánál kéri, akkor az eredményt az egyház hivatalos lapjában a kérés benyújtásától számított 180 napon belül meg kell jelentetni.”

3.§ (1) E törvény kihirdetése napján lép hatályba.
(2) E törvény 1.§-ban meghatározott, az Sztv. 73.§ (2) bekezdésében írt Sajtóbizottság tagjaira vonatkozó ren-

delkezéseket a hatálybalépést követően megalakított sajtóbizottságok esetében kell alkalmazni.

Budapest, 2002. április 20.

Smidéliusz Zoltán s.k.
lelkészi elnök

Bárdossy Tamás s.k.
nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

ORSZÁGOS KÖZGYŰLÉS

2002. május 4.

1/2002. (V. 4.) ORSZÁGOS SZABÁLYRENDELET A KÖZPONTI TÁMOGATÁSOKRÓL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény (továbbiakban: törvény) 12.§ (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház központi támogatásainak elosztásáról a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ A törvény rendelkezésének megfelelően a központi támogatások elosztásáról az országos gazdasági bizottság javaslata alapján az országos presbitérium dönt.

2.§ A támogatási kérelmeket az Országos Egyházi Irodához kell eljuttatni 2 eredeti példányban minden év június 30-ig.

3.§ A támogatási kérelmeket az alábbi részletezéssel kell benyújtani:

- a központi támogatást igénylő cél részletes megfogalmazása,
- az igényelt központi támogatás mértéke, ütemezése,
- műszaki részletezés esetén mellékelni kell a tételes költségvetést, meglévő műszaki terveket,
- költségelőirányzat tervezet a forrásoldal tételes levezetésével,
- a saját erő, a saját tevékenység tételes bemutatása,
- csatolni kell a felettes önkormányzati szint írásbeli véleményét.

4.§ A támogatási kérelmeket a felsőbb egyházi önkormányzati szintnek, illetve a döntésben illetékes bizottságoknak és szervezeteknek folyó év december 31-ig meg kell tárgyalni, és a döntés eredményéről írásban kell az igénylő szervezetet értesíteni.

5.§ Az igényelt és elnyert, a Magyarországi Evangélikus Egyház által nyújtott központi támogatásról az adott projekt befejezését követő 60 napon belül az Országos Egyházi Iroda felé elszámoló értékelést kell írásban a kérelmezőnek betérjeszteni. A beérkezett értékeléseket az Or-

szágos Egyházi Iroda az illetékes országos bizottságnak megküldi.

6.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2002. május 4.

Ittész János s.k.
lelkészi elnök

Sólyom Jenő s.k.
nemlelkészi elnök

Mészáros Tamás s.k.
jegyző

2/2002. (V. 4.) ORSZÁGOS SZABÁLYRENDELET AZ INGÓ- ÉS INGATLAN VAGYON TULAJDONJOG-VÁLTOZÁSÁNAK RENDJÉRŐL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 1.§ (3) bekezdésének felhatalmazása alapján – utalva az egyházköztségben végzett egyházi szolgálatról és az egyházköztség önkormányzatáról szóló 1997. évi III. törvény 35.§ b) pontjára és az egyházi szolgálatról és az egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 35.§ h) pontjára, valamint ugyanezen törvény 115.§ g) pontjára – a Magyarországi Evangélikus Egyház ingó és ingatlan vagyonának tulajdonátruházási rendjéről a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ Minden 500 000 Ft feletti ingó és 1 500 000 Ft feletti ingatlan vagyon tulajdonjogának változása előtt az azt kezdeményező egyházi szervezetnek a közvetlen felettes – egyházmegyéék vonatkozásában az országos – egyházi önkormányzati szint presbitériumának jóváhagyását kell kérni.

2.§ Az ingó- és ingatlan vagyon tulajdonjogának átruházására vonatkozó engedélyt írásban kell megkérni.

3.§ A jóváhagyást az illetékes presbitériumnak 30 napon

belül meg kell tárgyalnia, és a döntés eredményéről írásban kell az igénylő szervezetet értesíteni.

4.§ E szabályrendelet kihirdetés napján lép hatályba.

Budapest, 2002. május 4.

Ittész János s.k.
lelkészi elnök

Sólyom Jenő s.k.
nemlelkészi elnök

Mészáros Tamás s.k.
jegyző

3/2002 (V. 4.) ORSZÁGOS SZABÁLYRENDELET AZ EGYHÁZI GYŰJTEMÉNYEK MŰKÖDÉSÉRŐL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 59.§ felhatalmazása alapján az egyházi gyűjtemények szervezeti felépítéséről, feladatáról és működéséről a következő szabályrendeletet alkotja:

I. rész: Az evangélikus egyházi gyűjteményekről

I. fejezet: Az evangélikus egyház gyűjteményei

1.§ (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház önkormányzati szervezetei, intézményei, egyesületei (továbbiakban: egyházi szervezet) a hatályos állami jogszabályokkal összhangban egyházi gyűjteményt alapíthatnak és tarthatnak fenn.

(2) Az egyházi gyűjtemény – jellege szerint – könyvtár, levéltár, múzeum, egyházművészeti és egyháztörténeti gyűjtemény, vagy ezek valamilyen együttese lehet.

2.§ Az evangélikus egyházi gyűjtemények tudományos intézményként működnek, amelyek az evangélikus múlt és kultúra javainak őrzésével és feldolgozásával járulnak hozzá az evangélikus szellemiség ápolásához.

3.§ Az evangélikus egyházi gyűjtemények – mivel az általuk őrzött javak a nemzeti kulturális örökség részét képezik – beleilleszkednek a magyarországi gyűjteményi hálózatba. Az egyházi gyűjtemények működésük rendjét az általános magyarországi gyűjteményi követelményeknek megfelelően alakítják ki, tekintettel az egyházi intézmény sajátosságaiából adódó különbségekre.

II. fejezet: Gyűjteményi Tanács

4.§ (1) A Gyűjteményi Tanács a Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése által létrehozott országos bizottság, melynek tagjairól és működésének rendjéről az országos egyház bizottságainak működéséről szóló 5/2001. (XI.24) szabályrendelet rendelkezik.

(2) A Gyűjteményi Tanács az (1) bekezdésben írt szabályrendelet 3.§ (16) bekezdésében rögzítettekkel összhangban a következő feladatokat látja el:

a) szakmailag felügyeli és összehangolja az evangélikus egyházi gyűjtemények hálózatát és az országos gyűjtemények munkaági szakmai felügyeleti munkáját,

b) elfogadja az országos és egyéb egyházi gyűjtemények éves beszámolóit, és azok alapján az országos gyűjteményi munkáról az országos közgyűlésnek beszámol,

c) javaslatot tesz az országos gyűjtemények intézményi igazgatói választásakor,

d) az országos egyházi költségvetés keretei között megtárgyalja az országos egyházi gyűjteményi zárszámadást és költségvetést,

e) felügyeli az egyházmegyei gyűjteményi megbízottak munkáját és az általuk vezetett nyilvántartást a könyvtári, levéltári és múzeumi anyagról,

f) támogatja az országos gyűjtemények felmérő útjait,

g) vita esetén jóváhagyja egyes gyűjteményi anyagok besorolását, kölcsönzési kérelmeket, kutatóengedély megvonását,

h) kezdeményezi különleges értéket képviselő gyűjteményi tárgyak (kegytárgy, levéltári vagy könyvtári anyag) védetté nyilvánítását, támogatja a védett gyűjteményi anyag érdekében folytatott állományvédelmi intézkedéseket (pl. restaurálás), valamint jóváhagyja a biztonságos és szakszerű őrzés érdekében – az egyházi szervezet tulajdonjogának tiszteletben tartása mellett – a gyűjteményi anyag biztos helyre való elszállítást és őrzését,

i) javaslatot tesz különösen jelentős egyházi gyűjtemények kiemelt egyházi gyűjteménnyé (könyvtár, levéltár, múzeum) minősítésének kezdeményezésére,

j) kezdeményezi – a fenntartó egyházi szervezettel egyetértésben – a kiemelt egyházi gyűjtemény államiilag nyilvántartott szakgyűjteménnyé való nyilvánítását.

III. fejezet: Az országos gyűjtemények

5.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház az alábbi országos gyűjteményeket tartja fenn:

- Evangelikus Országos Könyvtár,
- Evangelikus Országos Levéltár,
- Evangelikus Országos Múzeum,
- a létrehozandó Egyházi Műemléki és Építészeti Gyűjtemény.

6.§ (1) Az országos gyűjtemények a Magyarországi Evangélikus Egyház országos tudományos intézményeiként működnek.

(2) Az országos gyűjtemények feletti fenntartói jogokat az országos közgyűlés gyakorolja. A fenntartó köteles az egyházi gyűjtemények működéséről legalább azon a szinten gondoskodni, amelyen az azonos feladatkört ellátó állami és önkormányzati közgyűjtemények működnek.

(3) Az országos gyűjtemények feletti – anyagi, jogi és működési feltételekkel kapcsolatos – felügyeletet az országos elnökség nemlelkészi tagjai gyakorolják.

(4) Az országos gyűjtemények működtetésével kapcsolatos döntéseket az illetékes testületek a Gyűjteményi Tanács véleményének és állásfoglalásainak figyelembevételével hozzák meg.

7.§ (1) Az országos gyűjtemények munkáját az intézmények igazgatói (továbbiakban intézményi igazgató) irányítják, akik személyükben ellátják az ágazatvezetői feladatokat is.

(2) Az országos gyűjtemények igazgatóit – a nyilvános pályázatban meghatározott alkalmassági feltételek alapján – a Gyűjteményi Tanács ajánlásának figyelembevételével, az országos közgyűlés választja meg hat évre. Az intézményi igazgatók felett a munkáltatói jogokat – az Országos Egyházi Iroda igazgatója útján – az országos elnökség gyakorolja.

(3) Az intézményi igazgatók felelősek az országos gyűjtemények leltár szerinti vagyónáért és az anyagi eszközök célszerű felhasználásáért.

(4) Az intézményi igazgatók képviselik az országos gyűjteményeket az egyházi, valamint az állami testületek, szervezetek, hatóságok előtt.

(5) Az intézményi igazgatók kötelesek együttműködni, folyamatos kapcsolatot tartani az Országos Egyházi Iroda gyűjteményi munkaágával.

(6) Az intézményi igazgatók – az Országos Egyházi Iroda gazdasági igazgatójával együtt – felelősek az intézmény költségvetésének és zárszámadásának elkészítéséért és beterjesztéséért az országos presbitérium elé.

(7) Az intézményi igazgatók a jóváhagyott költségvetés keretein belül – a gazdasági vezető ellenjegyzése mellett – utalványoznak.

(8) Az országos gyűjtemények munkatársai felett a munkáltatói jogokat az intézményi igazgatók gyakorolják.

8.§ (1) Az országos gyűjtemények – mint országos egyházi intézmények – az országos egyházi költségvetésen belül működnek.

(2) Az országos gyűjtemények pénzügyeit az intézményi igazgatók megbízása alapján, elkülönített módon az Országos Egyházi Iroda kezeli és intézi.

(3) Az egyházi fenntartói hozzájárulást az evangélikus gyűjteményeknek juttatott állami támogatás egészíti ki. Az országos gyűjtemények a szakmai fejlesztés érdekében pályázati forrásokat is igénybe vesznek.

9.§ (1) Az országos gyűjtemények – az országos gazdasági bizottság előzetes állásfoglalását követően – a fenntartó és az országos gyűjtemények jogait és kötelezettségeit szabályozó fenntartói szerződést kötnek az országos presbitériummal, mely szerződést az országos közgyűlés hagyja jóvá.

(2) A fenntartói szerződésben rögzíteni kell:

a) Az országos gyűjtemények működése céljából biztosított épületek, helyiségek és azok fenntartási és kar-

bantartási feltételeinek (pl. helyiségbérlet, közműköltségek) meghatározása. Fejlesztés céljából az országos gyűjtemények kezdeményezhetik új helyiségek (pl. iroda, raktár, kiállítóterem) létesítését.

b) Az országos gyűjtemények megfelelő működéséhez szükséges személyi állománykeretet, az előírt képesítési feltételekkel együtt. A munkatársak személyi alapbérére nem lehet kevesebb, mint a közgyűjteményeknél foglalkoztatott közalkalmazottakra vonatkozóan a hatályos állami jogszabályokban meghatározott munkabér.

c) Az országos gyűjtemények működéséhez szükséges műszaki és egyéb szakmai felszerelésnek, valamint azok fenntartási, karbantartási és fejlesztési költségeit.

d) Az fenntartó anyagi hozzájárulása mértékét.

e) Az országos gyűjtemények önállóan gyakorolható szerződési jogára vonatkozó összeghatárt.

f) Az országos gyűjteményeknek a gyűjteményi bevételekből való részesedése mértékét.

g) Az országos gyűjteményeknek az Országos Egyházi Iroda gyűjteményi munkaágával való kapcsolattartásának részletes kérdéseit.

h) Mindazokat az egyéb kérdéseket, melyet mindkét szerződő fél szükségesnek tart.

10.§ Az országos gyűjtemények működési rendjének részletes szabályait tartalmazó szervezeti és működési szabályzatot az intézményi igazgató készíti el és a Gyűjteményi Tanács jóváhagyása és beterjesztése alapján az országos presbitérium fogadja el.

IV. fejezet: Egyházmegyei gyűjteményi megbízott

11.§ (1) A gyűjteményi megbízott az egyházmegye választott tisztségviselője. A tisztségviselő személy adatairól (név, cím, telefon stb.) a Gyűjteményi Tanácsot haladéktalanul tájékoztatni kell. Amennyiben az egyházmegyében nem került sor gyűjteményi megbízott megválasztására, feladatát az esperes látja el.

(2) Gyűjteményi megbízott könyvtári, levéltári vagy múzeumi érdeklődésű vagy szakképzettsgű személy lehet.

(3) A gyűjteményi megbízott munkájában szorosan együttműködik az egyházmegye esperesével és felügyelőjével, akik segítik munkáját.

(4) A gyűjteményi megbízottak szakmai felügyeletét a könyvtári, levéltári és múzeumi ágazatvezetők látják el. Az ágazatvezetők szükség esetén javaslatokat tesznek a gyűjteményeket fenntartó egyházi szervezetek felé.

(5) Az egyházmegyei gyűjteményi megbízott évente beszámolási kötelezettséggel tartozik az egyházmegyei közgyűlésnek és a Gyűjteményi Tanácsnak.

12.§ (1) A gyűjteményi megbízott feladata:

a) az egyházmegyei gyűjteményi – részletes, helyes és teljeskörű adatokat tartalmazó – nyilvántartás vezetése, valamint a nyilvántartás adatainak megküldése az ágazati szakfelügyeletet ellátó országos gyűjtemények részére,

b) az egyházmegyéhez tartozó egyházi szervezetek gyűjteményi jellegű anyagairól (könyvek, levéltári iratok, kegytárgyak) készült nyilvántartások vezetésének felügyelete, az elkészült nyilvántartások összegyűjtése és egységes – egyházi szervezetenkénti, gyűjteményi munkaágankénti – rendszerezése,

c) a gyűjteményi anyagban történt bármilyen, tudomásra jutott változás nyilvántartásba történő feljegyzése, valamint a nyilvántartott gyűjteményi tárgy állapotának változása (lopás, rongálás, állagromlás, elveszés, kölcsönadás, restaurálás, helyváltoztatás) esetén az egyházmegye vezetőségének és az országos gyűjteményeknek haladéktalan értesítése.

(2) A gyűjteményi megbízott (1) bekezdésben meghatározottakon túli részletes feladatait az egyházmegyei szabályrendelet és a munkaköri leírás tartalmazza.

13.§ (1) A gyűjteményi anyagok megfelelő őrzése és ellenőrzése az egyházmegye elnökségének feladata.

(2) Az esperes háromévenkénti általános vizsgálatának elengedhetetlen része a gyűjteményi anyag – levéltári, könyvtári anyag és kegytárgyak – leltár szerinti ellenőrzése és megfelelő őrzési állapotuk vizsgálata.

(3) Az esperes lelkészváltás esetén gondoskodik a könyvtári, levéltári és muzeális, valamint a kiemelt értékű anyagok leltár szerinti átadásáról, melyről részletes átadási-átvételi jegyzőkönyvet kell készíteni.

(4) Amennyiben az esperes bármifajta rendellenességet, eltérést észlel a gyűjteményi anyag nyilvántartásában, haladéktalanul értesíti az országos gyűjteményeket.

(5) Ha az esperesi látogatás során kiderül, hogy az egyházközség a tulajdonában levő gyűjteményi anyagokat nem képes szakszerűen őrizni és kezelni, az esperes kezdeményezi – tulajdonjog tiszteletben tartása mellett – a tárgyak ideiglenes vagy végleges beszállítását biztos őrzési helyre (egyházmegyei gyűjtemény, országos gyűjtemények).

14.§ (1) Az egyházmegyék a területükön működő egyházi szervezetek gyűjteményi anyagának biztonságos őrzése és kezelése érdekében egyházmegyei vagy egyházkerületi gyűjteményt hozhatnak létre (pl. regionális gyűjtőlevéltárat).

(2) Az egyházmegyei és egyházkerületi gyűjtemény létrehozásához a Gyűjteményi Tanács egyetértő szakmai véleménye és az országos közgyűlés hozzájárulása szükséges. E gyűjtemények működésére a kiemelt egyházi gyűjteményekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.

V. fejezet: Egyházi szervezetek gyűjteményei

15.§ (1) Az egyházi szervezetek felelősek a tulajdonukban levő gyűjteményi anyag szakszerű és hiánytalan megőrzéséért.

(2) A egyházközségekben a lelkész és a felügyelő feladata a gyűjteményi anyagok megőrzése, illetve az arról való gondoskodás.

(3) Egyházi szervezet a gyűjteményi anyagának kezelésére

könyvtárost, levéltárost választhat, akiknek feladatkörét, megbízási idejét az egyházi szervezet szabályrendeletben rögzíti.

16.§ (1) A gyűjteményi anyagok szakszerű őrzése és kezelése érdekében az egyházi szervezet a tulajdonában levő könyvtári, levéltári és muzeális értékekről nyilvántartást vezet, mely a vagyonleltár szerves részét képezi.

(2) A gyűjteményi anyagokról készült nyilvántartást az egyházi szervezet köteles eljuttatni a területileg illetékes egyházmegyei gyűjteményi megbízottnak, valamint a gyűjteményi anyagokban történt bármilyen változás (károsítást, kölcsönzés, gyarapodás) esetén haladéktalanul köteles az egyházmegyei gyűjteményi megbízottat értesíteni.

(3) Amennyiben az egyházi szervezet nem tudja biztosítani a biztonságos őrzés és szakszerű kezelés feltételeit – különösen is, ha a tulajdonukban levő anyag országosan is kiemelkedő értéket képvisel – tulajdonjoga fenntartásával a gyűjteményi tárgyat átadhatja az egyházmegye vagy az országos gyűjtemények kezelésébe.

17.§ (1) A gyűjteményi anyagok kezelőjének változása esetén a leltár szerinti átadás a felettes egyházi elnökség szakszerű felügyelete mellett történik. Az egyházközség elnökségében történt változás esetén az esperes, illetve az általa megbízott lelkész intézkedik az egyházközség tulajdonát képező gyűjteményi anyagok (kegytárgyak, levéltári és könyvtári anyag) leltár szerinti átvételéről és megőrzéséről.

(2) Egyházi szervezetek összevonása, társítása, megszüntetése esetén a jogutód szervezet köteles gondoskodni a gyűjteményi anyagok megfelelő elhelyezéséről.

VI. fejezet: Kiemelt egyházi gyűjtemények és védett anyagok

18.§ (1) A jelentős értéket őrző egyházi szervezetek, az egyéb feltételek megléte esetén – a Gyűjteményi Tanács ajánlása és az országos közgyűlés hozzájárulása alapján – kiemelt egyházi gyűjteményt (könyvtárat, levéltárat, egyháztörténeti és egyházművészeti gyűjteményt) hozhatnak létre.

(2) A Gyűjteményi Tanács ajánlása esetén az országos közgyűlés kezdeményezheti a kiemelt egyházi gyűjtemény államilag nyilvántartott szakgyűjteménnyé minősítését.

19.§ (1) A fenntartó egyházi szervezet vezetőtestülete működteti és felügyeli a kiemelt egyházi gyűjteményt. Egyházközségi gyűjtemény esetén az irányítást a presbitérium végzi, amely erre a célra gyűjteményi bizottságot hozhat létre.

(2) A kiemelt egyházi gyűjtemény kezelésével külön munkatársat kell megbízni (könyvtáros, levéltáros).

(3) A kiemelt egyházi gyűjtemények kezelésének módjáról az egyházi szervezet gyűjteményi szervezeti és működési szabályzatot hoz létre, melyet az egyházi szervezet illetékes testülete fogad el. A szervezeti és működési szabályzatot – elfogadás előtt, vagy módosítás esetén – szakmai véleményezésre a Gyűjteményi Tanácsnak is meg kell küldeni.

(4) A kiemelt egyházi gyűjtemények szakmai felügyeletét a Gyűjteményi Tanács látja el. A kiemelt egyházi gyűjtemények munkájukról évente kötelesek beszámolni a Gyűjteményi Tanácsnak.

20.§ (1) A kiemelt egyházi gyűjteményt fenntartó egyházi szervezet köteles fenntartási kötelezettségének, így különösen a megfelelő épületet, infrastruktúrát, berendezést, valamint a működési költségeket biztosítani.

(2) A kiemelt egyházi gyűjtemény működési kerete az egyházi szervezet költségvetésében elkülönülten jelenik meg.

(3) A kiemelt egyházi gyűjtemények jogosultak az országos gyűjteményi keretből való támogatásra, melyről a Gyűjteményi Tanács dönt. Az országos gyűjteményi támogatás esetén a fenntartó egyházi szervezet a Gyűjteményi Tanácsnak évente köteles elszámolni.

(4) Az államilag nyilvántartott egyházi gyűjtemények – a mindenkori állami jogszabályok rendelkezései szerint – juthatnak állami és egyéb támogatáshoz.

(5) A kiemelt egyházi gyűjtemények rendelkezésére bocsátott, kiemelten is az országos gyűjteményi és az állami támogatásból beszerzett működési eszközökről külön gyűjteményi leltárt kell készíteni.

(6) A kiemelt egyházi gyűjtemények működésére szolgáló helyiségek és eszközök kizárólag gyűjteményi célt szolgálnak, ez alól csak a Gyűjteményi Tanács adhat felmentést.

21.§ (1) Az egyházi gyűjteményekben őrzött különlegesen értékes anyagok, illetve a gyűjtemény egy része – a Gyűjteményi Tanács javaslata és az országos közgyűlés határozata alapján – védetté nyilváníthatók.

(2) A védett anyagokról a Gyűjteményi Tanács nyilvántartást vezet, azok szakszerű őrzését és kezelését az országos gyűjtemények által közvetlenül is ellenőrizheti.

(3) A védett gyűjteményi anyagok kezelésére (megőrzés, selejtezési, elidegenítési tilalom, a hozzáférhetőség biztosítása stb.) – az állami jogszabályok figyelembevételével – a gyűjteményi munkaágakra vonatkozó szabályrendeleti előírásokat kell alkalmazni.

II. rész: A gyűjteményi munkaágak működése

I. fejezet: Az egyházi könyvtárak

22.§ (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház a tulajdonában lévő muzeális értékű nyomtatványok és kéziratok megőrzésére, valamint az egyháztörténeti kutatás elősegítésére központi könyvtárat, Evangélikus Országos Könyvtárat (továbbiakban: Országos Könyvtár) tart fenn.

(2) Az Országos Könyvtár a Magyarországi Evangélikus Egyház területére kiterjedő illetékességgel működő tudományos intézmény.

(3) Az Országos Könyvtár székhelye: 1085 Budapest, Üllői út 24.

(4) Az Országos Könyvtár éves tevékenységéről – a Gyűj-

teményi Tanácson keresztül – beszámol az országos közgyűlésnek.

(5) Az Országos Könyvtár – mint nyilvános könyvtár – működésének állami, szakmai felügyeletét a Magyar Köztársaság Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Könyvtári Osztálya látja el az Egyházi Gyűjtemények szakfelügyeletének vezetője útján.

23.§ (1) Az Országos Könyvtár gyűjtőkörét a magyar és egyetemes egyháztörténeti irodalom, jelentős szépirodalmi, történelmi, művelődéstörténeti, jogtörténeti állomány képezi elsősorban az 1945 előtti időszakból. A könyvtár a keresztyénség és a protestantizmus történetére vonatkozó irodalmon kívül főképpen a magyarországi, illetve magyar nyelvű evangélikus kiadványokat gyűjti.

(2) Az Országos Könyvtár feladata:

a) a könyv- és folyóiratállomány gyarapítása; lehetőség szerint a Magyarországi Evangélikus Egyház múltjára és jelenére vonatkozó, azzal kapcsolatos valamennyi mű beszerzése; az állomány feltárása, katalogizálása; olvasószolgálat és kölcsönzés;

b) kapcsolattartás más állami és egyházi könyvtárakkal.

(3) Az Országos Könyvtár – mint nyilvános könyvtár – szolgáltatásai:

a) olvasószolgálat: az egyes könyvtári dokumentumok (könyv, folyóirat, elektronikus dokumentum) helybeni használata; az Országos Könyvtár Régi és Ritka Könyvek Gyűjteménye csak külön engedéllyel használható;

b) kölcsönzés: a munkahellyel rendelkező vagy nyugdíjas egyházi és világi olvasók, kutatók, egyetemisták kölcsönözhetnek száz évnél nem régebbi, megfelelő állapotban levő könyveket;

c) könyvtárközi kölcsönzés;

d) könyvtárközi dokumentum ellátás;

e) előzetes bejelentés után az Országos Könyvtár és a Podmaniczky-Degenfeld muzeális gyűjtemény bemutatása.

(4) Az Országos Könyvtár feladatainak és működésének részletes szabályait szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

24.§ (1) Az egyházi könyvtárak egyházi szakfelügyeletét az Evangélikus Országos Könyvtár igazgatója látja el, mely jogot a gyűjtemények tulajdonjogának tiszteletben tartásával, az egyházi szervezet vezetőivel együttműködve és az egyházmegyei gyűjteményi megbízottak közreműködésével gyakorolja.

(2) Az egyházi szervezetek kötelesek a tulajdonukban lévő könyvanyagról nyilvántartást (leltári jegyzéket) készíteni, melyben az értékes műveket darabonként tüntetik fel.

(3) Az Országos Könyvtár a leltári jegyzék alapján ellenőrzi a gyűjteményi anyag állapotát, és javaslatot tehet a fenntartónak:

a) egyes értékes művek biztonságos és szakszerű őrzésére, az elektronikus, illetve mechanikus védelem biztosítására,

- b) az értékes, illetve rossz állapotban lévő kötetek restaurálására, biztonsági másolat készítésére,
 c) az anyag áthelyezésére kiemelt egyházközségi gyűjteménybe, illetve az Országos Könyvtárba.

II. fejezet: Az egyházi levéltárak

25.§ (1) A Magyarországi Evangelikus Egyház az egyházigazgatásban, egyházi iskolákban és szervezetekben, keletkezett, továbbá magánszemélyek irathagyatékából átadott iratok őrzésére központi levéltárat, Evangelikus Országos Levéltár (továbbiakban: Országos Levéltár) tart fenn.

(2) Az Országos Levéltár a Magyarországi Evangelikus Egyház területére kiterjedő illetékességgel működő tudományos intézmény.

(3) Az Országos Levéltár székhelye: 1085 Budapest, Üllői út 24.

(4) Az Országos Levéltár éves tevékenységéről – a Gyűjteményi Tanácson keresztül – beszámol az országos közgyűlésnek.

(5) Az Országos Levéltár működésének állami, szakmai felügyeletét – mint nyilvános magánlevéltárét – a Magyar Köztársaság Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Levéltári Osztálya látja el a Magyar Országos Levéltár országos szakfelügyelője útján.

26.§ (1) Az Országos Levéltár gyűjtőköre kiterjed az országos egyház, az egyházkerületek és egyházmegyék hivatalaira, továbbá az egyházi oktatási és más intézményekre, valamint egyházi tisztségviselők, teológiai tanárok és más személyek irataira. Az Országos Levéltár letétbe is átvesz iratokat.

(2) Az Országos Levéltár feladata:

- az őrizetére bízott levéltári anyagok szakszerű, a korszerű állományvédelmi feltételeknek megfelelő őrzése, kutatást elősegítő jegyzékek készítése, kezelése, a levéltári anyagokból tájékoztatás nyújtása, a kutatás – szabályzata szerinti ingyenes – lehetővé tétele;
- erre irányuló megkeresés esetén adatok szolgáltatása, másolatok készítése;
- az adatvédelmi jogszabályok figyelembevétele mellett anyakönyvi és egyéb adatokban való kutatás engedélyezése;
- kapcsolattartás más egyházi és állami levéltárakkal;
- a Magyarországi Evangelikus Egyház története művelésének elősegítése, múltjának megismertetése érdekében a közreműködés kiadványok készítésében, kiállítások anyagának előkészítésében.

(3) Az Országos Levéltár feladatainak és működésének részletes szabályait szervezeti-működési és kutatási szabályzata határozza meg.

27.§ (1) Az egyházi levéltárak egyházi szakfelügyeletét az Országos Levéltár igazgatója gyakorolja, mely jogot a fenntartó tulajdonjogának tiszteletben tartásával, az egyházi szervezet vezetőivel együttműködve gyakorolja.

(2) Az Országos Levéltár közreműködik, hogy a gyűjtőkörébe tartozó szervezetek rendelkezzenek érvényes iratkezelési szabályzattal, mely tartalmazza a selejtezésre és a levéltárba adásra vonatkozó intézkedéseket. Az iratok levéltárba adásának ideje általában a keletkezéstől számított tizenöt év. Az iratok levéltárba adása jegyzékkel, dobozolt állapotban, a szükséges selejtezést végrehajtva történik.

(3) A tulajdonosnak kötelessége a levéltári anyag megőrzése és szakszerű kezelése.

(4) A kiemelkedően értékes anyagokat olyan helyen kell őrizni, ahol a szakszerű és biztonságos tárolás felelősséggel megvalósítható. (Pl. az olyan egyházközségek, ahol helyben lelkeszi hivatal működik – pl. anyaegyház). Az olyan egyházközségi részekben (társegyház, leányegyház, fiókegyház, ahol helyben lelkeszi hivatal nem működik, csak olyan esetben javasolt értékes gyűjteményi anyagok őrzése, ahol vállalják a szakszerű tárolási feltételek megteremtését. Utóbbi esetekben szükséges az egyházmegyei gyűjteményi megbízott és az országos gyűjtemények folyamatos felügyelete.

(5) Az egyházi szervezeteknek a tulajdonukban lévő levéltári anyagról nyilvántartást (levéltári jegyzéket) kell készíteni, és abba az iratra vonatkozó minden változást be kell vezetni.

(6) Az Országos Levéltár a leltári jegyzékek alapján ellenőrzi a levéltári anyag szakszerű őrzését és kezelését, és kezdeményezheti:

- állományvédelmi intézkedések (restaurálás, biztonsági másolat készítése) megtételét,
- a levéltári anyag biztos helyre való átszállítását gyűjtőlevéltárba, illetve az Országos Levéltárba.

III. fejezet: Az egyházi múzeumok

28.§ (1) A Magyarországi Evangelikus Egyház egyházművészeti és egyháztörténeti emlékeinek megőrzése érdekében központi múzeumot, Evangelikus Országos Múzeumot (továbbiakban: Országos Múzeum) tart fenn, mely a Magyarországi Evangelikus Egyház területére kiterjedő illetékességgel rendelkező tudományos intézmény.

(2) Az Országos Múzeum székhelye: 1052 Budapest, Deák Ferenc tér 4.

(3) Az Országos Múzeum éves tevékenységéről – a Gyűjteményi Tanácson keresztül – beszámol az Országos Közgyűlésnek.

(4) Az Országos Múzeum működésének állami, szakmai felügyeletét a Magyar Köztársaság Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Múzeumi Osztálya látja el az Egyházi Gyűjtemények szakfelügyeletének vezetője útján.

29.§ (1) Az Országos Múzeum gyűjtőkörét a magyar és egyetemes egyháztörténet, a szakrális művészet és a művelődéstörténet tárgyi, írásos, nyomtatott és audiovizuális emlékei képezik.

(2) Az Országos Múzeum feladata:

a) az egyházközségek, az országos egyház, az oktatási és más intézmények vagy a saját tulajdonában és őrzésében lévő szakrális és egyéb jellegű műtárgyak nyilvántartása, feldolgozása, karbantartásának szakmai felügyelete, letétben való megőrzése, valamint a műtárgyak egy részének állandó vagy időszakos kiállításon való bemutatása;

b) egyháztörténetünk nagyjai tárgyi hagyatékának megőrzése, gondozása, tevékenységük ismertetése.

(3) Az Országos Múzeum működése keretei között:

a) az Országos Múzeum székhelyének állandó kiállításán és időszakos kiállításokon mutatja be a magyar és egyetemes egyháztörténet, a szakrális művészet és a művelődéstörténet tárgyi, írásos valamint audiovizuális emlékeit;

b) az Országos Múzeum anyagának népszerűsítése érdekében tudományos feldolgozások, tanulmányok és ismeretterjesztő kiadványok kivitelezését is feladatának tekinti;

c) Az Országos Múzeum múzeumi, tudományos és egyházi feladatainak teljesítése érdekében bel- és külföldi szakmai kapcsolatokat épít ki és tart fenn.

(4) Az Országos Múzeum feladatainak és működésének részletes szabályait szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

30.§ (1) A muzeális jellegű tárgyak és gyűjtemények egyházi szakfelügyeletét az Országos Múzeum igazgatója látja el, mely jogot a gyűjtemények tulajdonjogának tiszteletben tartásával, az egyházi szervezet vezetőivel együttműködve és az egyházmegyei gyűjteményi megbízottak közreműködésével gyakorolja.

(2) A gyűjteményi megbízott tevékenységéről, az egyházmegye területén lévő egyházi épületek, műtárgyak és egyéb értékek állagában bekövetkezett változásokról, illetve változatlanágokról évente jelentést tesz a Gyűjteményi Tanácsnak.

(3) A egyházközségek kötelesek a tulajdonukban lévő értékes műtárgyakat (festmények, műtárgyak stb.) fényképes nyilvántartásba (leltári jegyzék) venni és azokat leltári tárgyként kezelni, karbantartásukról gondoskodni.

(4) Az egyháztörténeti, ill. művészettörténeti szempontból értékes műtárgyakat olyan helyen kell őrizni, ahol a szakszerű és biztonságos tárolás felelősséggel megvalósítható. (Pl. az olyan egyházközségek, ahol helyben lelkészi hivatal működik – pl. anyaegyház). Az olyan egyházközségi részekben (társegyház, leányegyház, fiókegyház), ahol helyben lelkészi hivatal nem működik, csak olyan esetben javasolt értékes gyűjteményi anyagok őrzése, ahol vállalják a szakszerű tárolási feltételek megteremtését. Utóbbi esetekben szükséges az egyházmegyei gyűjteményi megbízott és az országos gyűjtemények folyamatos felügyelete.

(5) Karbantartásukat és restaurálásukat – az Országos Múzeum jóváhagyásával – csak megfelelően képzett szakember (a restaurátor kamara tagja) végezheti.

6) A leltári jegyzék alapján az Országos Múzeum ellenőrzi a gyűjteményi anyag állapotát, és javaslatot tehet a fenn tartónak:

a) egyes értékes és veszélyeztetett műtárgyak, illetve műtárgy-együttesek védetté nyilvánítására,

b) a műtárgyak biztonságos és szakszerű őrzésére, elektronikus és/vagy mechanikus védelem biztosítására,

c) az értékes, illetve rossz állapotban lévő műtárgyak restaurálására, biztonsági másolat készítésére,

d) az anyag áthelyezésére anyaggyülekezetbe, kiemelt gyülekezeti gyűjteménybe, illetve az Evangélikus Országos Múzeumba.

III. rész: Záró rendelkezések

31.§ (1) E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E szabályrendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a gyűjteményekről szóló minden korábbi szabályrendelet.

Budapest, 2002. május 4.

Ittzés János s.k.
lelkészi elnök

Sólyom Jenő s.k.
nemlelkészi elnök

Mészáros Tamás s.k.
jegyző

4/2002. (V. 4.) ORSZÁGOS SZABÁLYRENDELET
AZ ÖSZTÖNDÍJSZERZŐDÉSRŐL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlésének az országos egyház bizottságainak működéséről szóló 5/2001. (XI. 24.) szabályrendelete 3.§ (11) bekezdés c) pontja felhatalmazása alapján a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház országos ösztöndíj bizottsága az általa meghirdetett ösztöndíjak odaítélése esetén az alábbi ösztöndíjszerződéseket köti meg az ösztöndíjjal:

Ösztöndíjszerződés

Köti egyfelől: a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselője és az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 141.§ n) pontjában meghatározott és az országos közgyűlés által megalakított ösztöndíj bizottság elnöke mint az ösztöndíj odaítélője
másfelől: .....
(sz.: ....., an.: .....,

munkahely/iskola.....)
 ..... sz. alatti lakos mint az ösztöndíj jogosultja az alulírott napon és helyen a következők szerint:

1) Szerződő felek rögzítik, hogy a ..... szervezet által megajánlott és a Magyarországi Evangélikus Egyház ösztöndíj bizottsága által meghirdetett ösztöndíjat ..... időszakra ..... helyre az ösztöndíj jogosultjának odaítélte.

2) Ösztöndíj jogosultja az e szerződés 1) pontjában megjelölt ösztöndíjat köszönettel elfogadja és kijelenti, hogy az ösztöndíjas időben szerzett tapasztalatait, tudását a Magyarországi Evangélikus Egyház javára kamatoztatja.

3) Ösztöndíj jogosultja e szerződés aláírásával kijelenti, hogy az ösztöndíjas időszak alatt más munkát, tevékenységet és elfoglaltságot csak az ösztöndíj bizottság elnökének engedélyével vállal és végez, valamint kötelezi magát, hogy a benyújtott és elfogadott tanulmányi terve megvalósításán dolgozik.

4) Ösztöndíjas az ösztöndíj időszak letelte után részletes írásbeli és szóbeli formában köteles beszámolni az ösztöndíj bizottság előtt.

5) Ösztöndíjas e szerződés aláírásával tudomásul veszi, hogy a jelen szerződés megszegése vagy az ösztöndíjat folyósító intézmény, egyház stb. panasa esetén az ösztöndíj bizottság az ösztöndíj megvonása felől intézkedhet.

E szerződést mint akarattunkkal mindenben egyezőt, elolvasása után helybenhagyólag írjuk alá.

....., 2002. .... hónap ..... napján

MEE képviselője

Ösztöndíjas

Ösztöndíj Bizottság elnöke

2.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2002. május 4.

Ittész János s.k.
 lelkeszi elnök

Sólyom Jenő s.k.
 nemlelkeszi elnök

Mészáros Tamás s.k.
 jegyző

5/2002. (V. 4.) ORSZÁGOS SZABÁLYRENDELET AZ EGYHÁZKERÜLETI KÖZGYŰLÉSEK TANÁCSKOZÁSI JOGÚ TAGJAIRÓL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a ma-

gasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 70.§ (2) bekezdés a) pontjának felhatalmazása alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházkerületeinek területein lévő intézmények vezetőinek, illetve képviselőinek az egyházkerületi közgyűléseken hivatalból jelenlévő, tanácskozási jogú tagjairól a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ A déli egyházkerületi közgyűlésen 10 tanácskozási joggal rendelkező tag, akik az egyházkerület területén lévő intézmények képviselői:

(1) Pesti egyházmegyéből:

- a) a budapesti gimnáziumok egy képviselője,
- b) a kollégiumok egy képviselője,
- c) a diakóniai intézmények és óvodák egy képviselője.

(2) Kelet-Békési egyházmegyéből:

- a) békéscsabai (gimnázium, szeretetház) intézmények egy képviselője,
- b) a diakóniai intézmények (Kondoros, Mezőberény II.) egy képviselője.

(3) Nyugat-Békési egyházmegyéből:

- a) a szárvasi intézmények egy képviselője,
- b) az orosházi oktatási intézmények egy képviselője,
- c) a tótkomlói intézmények egy képviselője.

(4) Bács-Kiskuni egyházmegye területén található intézmények egy képviselője.

(5) Tolna-Baranyai egyházmegye területén található intézmények egy képviselője.

2.§ Az északi egyházkerületi közgyűlésen 9 tanácskozási joggal rendelkező tag, akik az egyházkerület területén lévő intézmények képviselői:

(1) Budai egyházmegyéből:

- a) szeretetotthonok egy képviselője,
- b) Béthel Belmissziói Otthon egy képviselője.

(2) Hajdú-Szabolcsi egyházmegyéből:

- a) a nyíregyházi általános iskola és kollégium egy képviselője,
- b) a nyíregyházi diakóniai intézmények egy képviselője.

(3) Dél-Pesti egyházmegyéből: az albertyi intézmények egy képviselője.

(4) Észak-Pesti egyházmegyéből: az aszódi gimnázium egy képviselője.

(5) Az egyházkerület területén lévő óvodák (Nagytarcsa, Irsa, Vác) egy képviselője.

(6) Az egyházkerület területén lévő szeretetotthonok (Balassagyarmat, Kistarcsa) egy képviselője.

(7) Az egyházkerület területén lévő gimnáziumok (Nyíregyháza, Miskolc) egy képviselője.

3.§ A Nyugati (Dunántúli) egyházkerületi közgyűlésen 9 tanácskozási joggal rendelkező tag, akik az egyházkerület területén lévő intézmények képviselői:

(1) Fejér-Komáromi egyházmegye területén található intézmények egy képviselője.

(2) Győr-Soproni egyházmegyéből:

- a) a győri iskolaközpont egy képviselője,

- b) a győri szeretetház egy képviselője,
 c) a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) egy képviselője,
 d) a c) pontban nem említett soproni intézmények egy képviselője.
- (3) Vasi egyházmegyéből:
 a) a kőszegi intézmények egy képviselője,
 b) a szombathelyi és a celldömölki intézmények egy képviselője.
- (4) Veszprémi egyházmegyéből: a várpalotai és pápai intézmények egy képviselője.
- (5) Balaton környéki intézmények (Gyenesdiás, Révfülöp, Balatonszárszó) egy képviselője.
- 4.§ Választási szabályok:

(1) Amennyiben egy képviselő két intézmény képviselőt látja el, a választási ciklus felénél csere történik a képviselőletben. (Egyik intézmény küldötte közgyűlési tag, a másik intézmény küldötte közgyűlési póttag; és a harmadik évben fordul a közgyűlési tagság.)

(2) Amennyiben egy képviselő három intézmény képviselője, a választási ciklus második és negyedik évében csere történik a képviselőletben. (Egyik intézmény küldötte az első két évben közgyűlési tag, addig a második és harmadik intézmény küldötte közgyűlési póttag. A harmadik és negyedik évben a második intézmény küldötte a közgyűlési tag, az első és harmadik intézmény küldötte közgyűlési póttag. Az ötödik és hatodik évben a harmadik intézmény küldötte a közgyűlési tag, az első és második intézmény küldötte közgyűlési póttag.)

(3) Amennyiben egy képviselő négy intézmény képviselője, az első három évben az első és második intézmény küldötte látja el a képviselői feladatokat, míg a választási ciklus második felében a harmadik és negyedik intézmény küldötte a képviselő a kerületi presbitérium határozata alapján. Törekedni kell arra, hogy vagy a fenntartói vagy az intézményi jelleg alapján lehetőleg egy terület se maradjon képviselő nélkül.

(4) Négyenél több – kis – intézmény azonos listán szereplése esetén a választási és helyettesítési rendről az egyházkerületi presbitérium által jóváhagyott megállapodás intézkedik.

5. § Bármilyen, az egyházkerület területén történő jelentős változás – intézményalapítás, egyesítés vagy megszüntetés – esetén az illetékes kerületi presbitérium kérheti a fenti szabályozás módosítását. Ilyen esetben az országos közgyűlés legközelebbi ülésén hozza meg a szükséges döntést.

6.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2002. május 4.

Ittész János s.k.   Sólyom Jenő s.k.
 lelkészi elnök   nemlelkészi elnök

Mészáros Tamás s.k.
 jegyző

6/2002. (V. 4.) ORSZÁGOS SZABÁLYRENDELET AZ EVANGÉLIKUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM OKTATÓINAK AZ EGYHÁZI ÉLETBEN VALÓ RÉSZVÉTELHEZ KAPCSOLÓDÓ JOGAIRÓL ÉS KÖTELEZETTSÉGEIRŐL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 8.§ rendelkezéseivel összhangban a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ Az Evangélikus Hittudományi Egyetem oktatói részt vesznek valamelyik egyházközség életében, s ott aktív és passzív választójoggal rendelkeznek.

2.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2002. május 4.

Ittész János s.k.   Sólyom Jenő s.k.
 lelkészi elnök   nemlelkészi elnök

Mészáros Tamás s.k.
 jegyző

ELNÖK-PÜSPÖKI JELENTÉS

Tisztelt Országos Közgyűlés! Kedves Testvéreim!
 Engedjék meg, hogy ez alkalommal a legutóbbi népszámlálás ismert adatai alapján egyházunkra vonatkozó elemzést és értékelést fogalmazzak meg a tisztelt Közgyűlés előtt.

Ismert tény, hogy a 10,2 millió magyar állampolgár közül mintegy 75% adta meg felekezeti hovatartozását. Ebből a mintegy 7,5 millió állampolgárból:

5 300 565 római katolikus	53% (1930-ban 66,9%)
1 631 410 református	16% (1930-ban 21%)
301 925 evangélikus	3% (1930-ban 6%)
12 507 zsidó	0,1% (1930-ban 5,4%)
395 723 más vallású	(3,9%)
1 455 646 felekezet nélküli	14,2%
1 035 091 nem válaszolt	10%
72 646 személyről nincs adat	

A fenti statisztikai adatok alapján nyilvánvaló, hogy megőriztük harmadik helyünket a felekezetek sorrendjében. Jóllehet jelentős létszámbeli apadást regisztrálhatunk, a kimutatás nyilvánvalóan valamelyest változhat a pontosítás után. Nem állnak még rendelkezésünkre az egyes települések konkrét adatai, ez az esztendő későbbi hónapjaiban válik ismertté. Megjegyzem, lelkészi hivatalaink alig több, mint 200 000 evangélikust tartottak nyilván az elmúlt években. Ez azt is jelzi, hogy több mint 100 000 evangélikus testvérünkről nem tudjuk, hol él, mi a lakcíme. Felderítésük, pásztorolásuk ennek az évtizednek a feladata.

Evangélikusokként az 1948-as népszámláskor kereken 480 000-en voltunk népegyházi kimutatás szerint. Ez azt

jelenti, hogy 1,8%-os fogyást mutat a statisztika országosan. Református testvéreink 5%-ot, katolikus testvéreink 14,9%-ot vonhatnak le híveik számából. Ez arányos csökkenést mutat, ha arra gondolunk, hogy korábban mindig hármas szorzószámmal vettük figyelembe a felekezeti összehasonlítást. Mégis nyilvánvalóvá válik, hogy a kevesebből a hasonló arányú csökkenés nagyobb arányvesztést mutat. Mi lehet ennek az oka? Különösen is elgondolkasztató a fogyás aránya, ha elfogadjuk Tomka Miklós vallásszociológus professzor kimutatását, amelynek értelmében 1800-ban a katolikusok és a protestánsok aránya 2,1 szeres volt a katolikusok javára. Ez a szorzószám 1948-ban már 2,6-t mutatott, napjainkra pedig 2,8 szoros a katolikusok aránya a protestánsokkal szemben. Keressük meg az okokat és a teendőket.

1. Vallásszociológiai aspektus

1917 óta Magyarországon életbe lépett a reverzális törvény, amely kimondotta, hogy a katolikus templomban megkötött esküvő esetén a házasságból születő gyermekeknek kivétel nélkül katolikus hitben kell nevelkedniük. Ha pedig valaki katolikus létére protestáns templomban esküdött, a továbbiakban nem járulhatott a katolikus szentségekhöz. Ily módon mindkét nagy protestáns egyház érzékeny veszteséget könyvelhetett el valójában napjainkig, még ha ma már nem is szankcionálják a nem katolikus templomban kötött házasságot.

Miután a két protestáns egyházban arányaiban nagyobb a polgári, ill. intellektuel házasságok aránya, ebből adódóan kevesebb gyermeket vállaltak, mint a falusi családokban. A kérdést így is feltehetjük: a fentiek igazolják-e a protestáns veszteséget, ill. az erős katolikus térhódítást?

Míg a protestáns családokban tért hódított a családtervezés fogalma és gyakorlata, addig ez a katolikus családokban napjainkig más elbírálás alá esik.

Az említett társadalmi sajátosságból adódóan a lakhelyváltogatás is gyakoribb a protestánsok esetében, amely a gyökértelenedést felerősíti.

1956-ban sok értelmiségi, arányosan több protestáns hagyta el az országot. Sőt a hetvenes és nyolcvanas évek hajszálér-vesztései is a protestánsokat erősebben érintették, mint a katolikus egyházat a társadalmi összetételből következően. Mindezek alapján még sem mondhatjuk, hogy ez az érvrendszer elégséges magyarázat lenne a protestantizmus két évszázados fogyására és létszámbeli csökkenésére.

2. Organizátorikus aspektus

Számba kell venni szervezeti adottságainkat. Evangelikus egyházunk a trianoni Magyarország területén mintegy 300 lelkészi hivatalt tart fenn. A 3200 település mintegy 10%-án van jelen. 500 temploma van, míg a katolikus

egyház 5000 templomot mondhat magáénak. 62 intézményünk működik, többségében gyülekezeti háttérrel, tehát olyan településen, ahol egyébként is jelen vagyunk. Mintegy 350 lelkészünk szolgál, köztük aktív nyugdíjasok is. A római katolikusoknál ez az arány hatszoros és egyre romlik, viszont sok képzett laikusuk áll be a munkába. Valószínű, ez a jövő útja a fogyó papi létszám miatt.

A fenti adatokból is kitűnik, hogy az evangelikus testvérnek nagy öntudattal és hittel kell rendelkeznie, ha azon a majdnem 3000 településen él, ahol éppen nincs evangelikus lelkész, hogy szolgálatát igénybe vegye és felkeresse. Nem szabad felednünk sem a távolságot, sem a kényelmi szempontokat egy-egy keresztlő, vagy esküvő szolgálatával kapcsolatos döntésnél. Mindezt még tovább nehezíti, hogy az elmúlt évtizedekben olyan településekre is költöztek evangelikusok, ahol korábban egyáltalán nem éltek. A szórványosodás tehát tovább erősödött. A realitás kedvéért meg kell említenünk, hogy mintegy 30 településünkön viszont kizárólag evangelikus lelkész szolgál, s ezen falvak lakossága is egyre heterogénebb képet mutat felekezeti szempontból. Lakosságuk többségében csökkenő tendenciát mutat.

A hatalmas szórvány területen eddig is csak a bajor motorizációs program jóvoltából tudtuk a szolgálatot biztosítani. A hittantanárképzés talán esélyt ad arra, hogy egy-egy evangelikus pedagógus jelenléte településen spirituális hozadékot mutathat, ill. a benzinköltséget és a lelkész állandó úton létét csökkentheti. Az egyházi szervezést, a clerical management aligha hagyható ki a lelkészképzés új tantárgyai közül.

Nem valljuk ugyan Schleiermacher felfogását, aki szerint „A keresztyén egyház azáltal jön létre, hogy az egyes újjászülöttek társulnak a rendszeres egymásra hatás és az együttműködés értelmében” (Der Christliche Glaube 115 o.) – az egyházzól az Ágostai Hitvallás értelmében gondolkodunk: Egyház ott van, ahol az igét tisztán és igazán hirdetik és a szentségeket Krisztus rendelése szerint ünneplik. – tény azonban, hogy a szociológiai és pszichológiai törvényszerűségeket szervezési munkánkban érvényesítendő. Ismeretük hatékonyabbá teheti organizátorikus feladatellátásunkat.

3. Ekkleziológiai aspektus

Katolikus teológiai látás szerint az egyház egyedül a katolikus egyház, a többi jobb esetben egyházi közösség. Az ortodox egyház számukra testvéregyház, míg mi a progresszív katolikus gondolkodók szemében társ-egyház vagyunk. Ezt katolikus híveink is így tudják. Kevesen ismerik felfogásunkat, hogy mi is Jézus Krisztusig, és nem Luther Mártonig vezetjük vissza történelmünket. Többször kell hangsúlyoznunk ökumenikus alkalmainkon.

Látásom szerint nagy előrelépés volt az 1999. évi augsburgi közös nyilatkozat a megigazulás kérdésében. Hideg

zuhanyként hatott a Dominus Jesus c. állásfoglalás, amely bennünket nem tekint a szó eredeti értelmében egyháznak, jobb esetben egyházi közösségnek.

Posztív hatású az állam elismerése a protestáns egyházakban végzett oktatási, szociális és kulturális munka területén. Múltunkban és jelenünkben egyaránt igaz, hogy iskoláinkban magas szintű oktató és nevelő munka folyik, és szeretetotthonainkba szívesen beköltöznek nem vallásos meggyőződésű idős személyek is. Az egyházi zene, művészetek terjesztése evangélikus specialitásunk a protestánsok nagy családjában.

Talán érdemes megemlíteni, hogy a legutóbbi püspöki szinódus Rómában az Isten népe eddig használt egyetemes kifejezés helyett a keresztények között a *communio* fogalmát helyezte előtérbe. Ez annál is inkább figyelemre méltó, mert az LVSZ részéről Ismael Noko főtitkár arra törekszik, hogy a világ evangélikusságát magában foglaló LVSZ is közösség-karaktert kapjon, és a kifejezés nevében is szerepeljen. Ily módon beszélhetnénk evangélikusok világ közösségéről. Ez azonban a jövő döntései közé tartozik.

Tény, hogy a konzervatív egyház értelmezés híveinknek az egyetlen egyházba való visszatérítését ugyan nem mondja ki, de gyakran ezt sugallja vagy a gyakorlatban ezt kívánja érvényesíteni. Vegyes házasságok esetében ki nem mondott elvárás sok esetben.

4. Teológiai aspektus

Jóllehet az ekkleziológia is a teológia része, itt most a szó hagyományos értelmében vett teológiai és kegyességi szempontok csokorba gyűjtésére vállalkozom a teljesség igénye nélkül.

1974-ben vezették be hazánkban a magyar nyelvű istentisztelet-tartást a katolikus egyházban. Ettől az időtől számítottan – a II. Vatikáni Zsinat hatására – az igehirdetés és a biblikus teológiai gondolkodás előtérbe került. A liturgia magyar megfogalmazása szép, művészi, mai magyar nyelven kiváló teljesítménye a magyar katolicizmusnak. Imáik korszerűek, a világra kitekintőek, érthetőek. A szentségi kegyesség, az oltári szentség rendszeres ünneplése oly módon állítja Krisztus áldozatát a hívek hitének és gondolkodásának középpontjába, ahogy ezt a protestáns istentisztelet elmulasztja az esetek többségében. Tudom, hogy különbség van a római katolikus úrvacsora értelmezés és a lutheri teológia felfogása között. Egyfelől még mindig a legtöbb istentiszteletünk az úrvacsora ünneplése nélküli – gondoljunk falvainkra – másfelől a protestáns igehirdetés sokkal inkább emberi véleménynyilvánítás lett, mint meggyőződéstől áthatott, a Lélek erejét is megsejtető isteni íge, ahol az igehirdető egyértelműen szólaltatja meg Isten mai üzenetét és időszerű akaratát. Közben katolikus testvéreink többségükben lassan megtanultak prédikálni. Amíg az ő miséjük két fókuszú, s üres kézzel nem távozhat a hívő, mert átélte közös hitünk szent titkait, addig az egy

fókuszú, csak az igehirdetés minőségére építő protestáns istentisztelet egyre veszít vonzásából. Nem mondható véletlennek a katolikus istentiszteletre járás magasabb százalékaránya. Ez a tény aligha magyarázható csupán a kötelező karakter római katolikus hangsúlyozásával.

Ha mindehhez számba vesszük, hogy reförmátus testvéreink puritán liturgiája, olykor magyarságunkat jobban előtérbe helyező prédikálása miként hat a Róma nemzetek fölötti tekintélyt sugárzó katolikus gondolkodásra, akkor érthetővé válik, hogy arányában is több esküvőt kötnek a római katolikus templomokban, mint a protestáns Isten-hajlékokban. Ezt még elősegítheti a katolikus szertartás látványossága és sokszínűsége is.

Nem hallgathatjuk el, hogy napjainkban a gyakorta válással végződő házasság után újra házasodni kívánó katolikus hívek egyre gyakrabban keresik fel a protestáns templomokat, hiszen erre római katolikus részről nincs fogadókészség. Az elváltak lelkigondozása egyre szorítóbb kérdés a mai katolicizmuson belül. A fiatalok felekezettől független együttélése új helyzet elé állítja a keresztény egyházakat. Nem kevésbé gondterhelt feladat a művi beavatkozások még mindig magas száma, amely nemcsak a nemzet, de a történelmi egyházak létszámát is tizedeli. S akkor még nem szóltunk az egészen fiatalon elkezdett szexuális élet hátrányos következményeiről, amely részint a tömegkommunikációs eszközök programsugallatából, részint az egymást felvilágosító, felelős felnőtt beszélgetést alig megtapasztalt, meggondolatlan gyakorlatból következik.

A fentiek mind együttesen befolyásolják az alacsony gyermekvállalást, amely napjainkban is különösen hátrányosan befolyásolja a protestáns egyházak, benne evangélikus egyházunk létszámának alakulását.

Mi a teendő?

a) Szabad hangsúlyoznunk, hogy a reverzális többé nincs érvényben. Sőt, ökumenikus esküvők megáldására kerülhet sor mindkét felekezet papjának részvételével. Ilyenkor még katolikus püspöki engedély mellett az eucharisztia is együtt ünnepelehető. Kívánatos a közös papi szolgálat előtérbe helyezése, mert ez a lelki befolyást kizárja a gyermekek felekezeti hovatartozását illetően. Tudjuk, hogy ez a kérdés még végleges rendezésre vár.

b) Organizatórikus adottságaink hátrányát a televízióban és rádióban, valamint gyülekezeti újságjainkkal, de legfőképp lelkipásztori munkánkkal ellensúlyozhatjuk. Nem reménytelen ez a vállalkozásunk. Terveink között szerepel, hogy a helyi adatok birtokában külön erőket mozgósítsunk oda, ahol az eddigieknél jelentősebb evangélikusság mutatható ki és szervezhető meg. Azt is tudjuk, hogy a negyven éven aluli lakosság mintegy 40%-a gyakorlatilag nem tartozik egyik felekezethez sem. Közük az evangélium hirdetése nekünk is szóló megíratás.

Nem kerülhető el a hazai roma lakosság megszólítása ott, ahol más felekezet papjai ezt nem teszik meg. Számtalan olyan település található, ahol az evangélikus lelkész az egyetlen lelképásztor a faluban. Felelősségünk üdvösségükért és a nemzet kulturális és oktatási életébe való bekapcsolódásukért nagy. Kikerülhetetlen küldetésünk.

c) Ekkleziológiai vonatkozásban nyilvánvalóvá kell tennünk ökumenicitásunkat, liturgiánk sok közös vonását, tradícióink biblikus háttérét és az egyházzal vallott meggyőződésünket. Felnőtt híveink számára több elmélyedést és tanítást biztosító alkalmat kell felkínálnunk, hogy hiányos ismereteiket pótolhassák és protestáns gondolkodásukban megerősödhesenek. Lehet, hogy itt bátrabban kellene református testvéreinkkel is közös kezdeményezéseket ajánlanunk.

d) Teológiai vonatkozásban liturgiánk újragondolása folyamatban van. Úrvacsorai gyakorlatunkról többet kell írunk és tanítanunk a legkülönbözőbb fórumokon. Ha Luther nem törölte el az úrvacsorai részt az istentiszteletből, milyen alapon tettük meg ezt mi?

Az úrvacsorai liturgia igéi és imádságai, kijelentései és Krisztust megjelenítő légköre, valós jelenléte nem kötelez-e mindnyájunkat, hogy e felkínált lehetőséggel éljünk, s így együtt részesüljünk a hallható és látható ige áldásában. Ha erről ily részletesen szólnunk, akkor azt is megemlítem, hogy a sokakat visszatartó és esetleges fertőzés veszélyét magában foglaló közös kehely használata helyett – ilyen igény esetén – inkább az ostyát a borba bemártva adó (intinctio) gyakorlatot helyeseljük, mint az egyéni kicsi kelyhek használatát. Nem szabad felednünk, a reformátor Melanchthon szerint: „Ha az egyház éppoly külsődleges szervezet volna, mint más testület, senki nem ismerné föl benne Krisztus lelki uralmát, amely mégis valóság, ahogy Krisztus a szívet kormányozza, erősíti és vigasztalja.”

Íme, a népszámlálás milyen sokféle irányba indította el gondolatainkat. Rámutatott hiányainkra, rossz beidegződéseinkre, mulasztásainkra, hűtlenségünkre és tennivalóinkra. Adja az Egyház Ura, hogy szolgálatunkat odaadóan végezzük, mélyebb hittel és igazabb meggyőződéssel, abban a bizonyosságban, hogy munkánk nem hiábavaló az Úrban. Afelől se legyen kétségünk, amit reformátorunk, Luther mondott: „Nem mi vagyunk, akik az egyházat meg tudjuk tartani. A mi elődeink sem tudták ezt megtenni. Utódaink sem lesznek ebben a helyzetben. Hanem csak az, aki ezt megtette, s a jövőben is megcselekszi, aki így szól: Én veletek vagyok minden nap a világ végéig.”

D. Szabik Imre

AZ ORSZÁGOS FELÜGYELŐ JELENTÉSE

Igen tisztelt Országos Közgyűlés! Kedves Testvéreim!
Bár talán a törvény betű szerinti értelmezése csak az év végi Közgyűlésen teszi kötelezővé a jelentést, úgy vélem,

a törvény szellemiségének az felel meg, ha a közbülső Közgyűlésen – közgyűléseken – is elhangzik beszámoló. Különösen akkor, amikor a jelentésem mellékleteként szokás szerint benyújtott eseménynaptár – mely statikus információt jelent munkámról – is jelzi, milyen örömezősen gazdag feladatokban, illetve történelemben egyházunk élete. Itt is megköszönöm azt a sok meghívást, melyek gyülekezetekből, intézményekből érkeznek, és ha ezeknek sajnos nem is mindig tudok eleget tenni, de tájékoztatnak az egyházi élet sodráról.

Nyilván az új törvények, az új struktúra is katalizálják az életet, de azt hiszem, másról, többről is szó van. A társadalom – és az egyház – többségére kiterjedő folyamatok lassúbbak, mint ahogy korábban, elsősorban 89/90-ben, a rendszerváltás eufóriájában véltük. A békés átmenet, a cezúra és kontinuitás dialektikájában utóbbi hangsúlyosabb volta is szerepet játszott abban, hogy egy évtized kellett ahhoz, hogy az egyház is jobban igyekezzék élni visszanyert szabadságával. Kellett ehhez a természetes nemzedékváltás felgyorsulása, olyan új nemzedékek színre lépése is, akiknek meghatározó élményei már a kilencvenes évekhez kötődnek.

A társadalmi folyamatokkal megfigyelhető párhuzamoság mellett vannak sajátos egyházi tendenciák is, amelyek a szabadságból szinte törvényszerűen következő vadhajtsókat is magyarázzák. Ilyenek a megkésett „hitvallói” megnyilvánulások, melyeket 1989 előtt elmulasztottak, és most már az idősebbek, vagy éppen a szülők „megalkuvását” resztelő utódok artikulálnak. Ezeket jellemzi, hogy – ilyen mély a korábbi diktatúra hatása – szükségük van ellenségre, amit „természetesen” csak a hierarchiában, az egyházkormányzásban lelhetnek meg. Bizonyos, hogy az elmúlt öt hónapban, bár igyekeztünk megelőzni, kezelni a feszültségeket, a politikai választások kapcsán korábban nem tapasztalt módon kiéleződött küzdelem is hozzájárult az egyházi közélet valamennyire hektikussá válásához.

Bármennyien és bármennyire szeretnék, az egyház hajója nem köthető semmiféle politikai mozgalomhoz, párt-hoz. Úgy vélem, sokan tapasztalták, hogy a társadalom pozitíven értékelte a Magyarországi Evangélikus Egyház választási időszakban tanúsított magatartását, nyilatkozatait. Ugyanakkor a hívek teljes szabadsága – nem hitbéli kérdés ez –, hogy melyik evilági politikai erővel rokon-szenveznek. Személyemben is érintettek a feszültségek annak nyomán, hogy eleget tettem egyházunknak a képviselő választásokon – MSZP támogatással – harmadízben elindult lelkésze kérésének, és egy kampánygyűlésén mint egyetemi tanár a sport kérdéseit elemeztem. Ezt többen rossz néven vették, feltehetőleg azért is, mert éppen akkor kapott ez nyilvánosságot, amikor az első forduló eredményei nem reményeik szerint alakultak. Őszintén sajnálom ezt, és elnézést szeretnék kérni ebben a jelentésben is mindazoktól, akiknek ez szomorúságot okozott.

Ugyanakkor el kell mondanom, hogy független értelmiségiként éltem le életemet, aki 1989 előtt is, amikor ez más-

fajta veszélyekkel járt, vállaltam a hivatalostól eltérő szakmai álláspontomat. A polgári demokráciában nyilván nem változtatok magatartásomon, 1990 óta is, bármely párt – MDF, Köztársaság Párt... – kért tőlem szakmai állásfoglalást, legjobb tudásom szerint igyekeztem a humánpolitika – oktatás, kultúra, egészségügy, egyház, sport... – terén rendelkezésre állni. Ezúttal sem történt más, de az adott kontextusban, megértve az érzékenységeket, ismételten elnézést kérek.

Soha nem titkoltam semmilyen szereplésemet, de tény, hogy kritikusaím révén kapott nyilvánosságot az ügy, súlyosbítva valótlan állításokkal, amelyeket szükségszerűen tolerálnom kellett. Ez a gondolat már az általánosítható tanulságokhoz vezet.

Magam azt képviseltem, hogy bár az egyháznak távol kell tartania magát a pártpolitikától, lelkészek és nemlelkészek karakteresen képviselhetik személyes meggyőződésüket, megengedve ezt természetesen a más nézetek lévőknek is. Ezt képviseltem az Evangelikus Élet szerkesztő bizottságában is, meg is jelentek ennek megfelelő cikkek. Nem mindenki értett ezzel egyet. Magam a világi sajtóban foglaltam állást a kormány egyházpolitikája, egyház-finanszírozása mellett, talán ezért is éreztem túlzottnak és igaztalannak a támadásokat. De mindez magyarázható, megérthető volt a túlfeszített hangulattal. Most már azonban egyenként és együtt is le kellene vonnunk az általánosítható tanulságokat, hogy erőnket a teendőkre koncentrálhassuk.

Meg kell vizsgálnunk, hogyan válhatott az egyházban is a politika olyan értéké, amely szinte minden mást megelőzött. Hogyan állíthatott itt is élesen szembe egyébként egy hiten lévőket. Valójában az egyház, az egyházi emberek szerepe a polarizálódott társadalomban épenséggel az értékorientált hidépítés kellene legyen. Semmiképpen sem az ítékezés.

Nem koronáztatik meg, aki nem szabályszerűen küzd – bizony ez az ige is gyakran eszembe jutott a „Fogságlevél” néven ismertté vált egyházi mozgalom története kapcsán. A jót kell feltételeznünk egymásról. Bizonyos vagyok abban, hogy a Fogság-levél szerzői és aláírói őszintén egyházunk megújulására törekednek. Nem zavar ebben az sem, hogy rendszeresen tévtanítónak bélyegeznek meg, magam ezt a kérdést is igyekszem mind teológiai, mind társadalmi tekintetben a szakmai viták medrébe terelni. Ezért is örülök, hogy a Fogság-levél csapata belmissziói egyesületet alapított, mert ez megfelel egyházunk törvényeinek. Mai életünk lényegéhez tartozik ugyanis, hogy minden tisztességes törekvésnek van, lehet törvényes medre a Magyarországi Evangelikus Egyházban. De ez azt is jelenti, hogy ragaszkodnunk is kell a törvényekhez. Kezelhetetlen, ha egy egyházmegye vezetése – mely természetszerűleg az egyházkormányzás része – hol hivatalos, hol mozgalmi mezben bukkan fel, és elhárítja a valódi dialógust. Az egyesületi forma tiszta helyzetet teremt, módot nyújt arra, hogy komoly civil erők segítsék a missziói munkát.

Helye van minden konkrét kritikának is, de az általánosító megállapítások súlytalanok. Az elmúlt időszakban módom volt találkozni az Evangelikus Hittudományi Egyetem V., majd VI. éves hallgatóival. Nyilván az általánosító pozitív megállapítások sem lehetnek egy-egy találkozás alapján széleskörűen megalapozottak, mégis annyit jelenthetek, hogy az Egyetem legfontosabb feladatának a sok nehézség ellenére is eleget tesz, rátermett, fiatal lelkeszők és lelkészek indulnak a szolgálatba.

Hasonlóan pozitív élményem volt a találkozás az Ökumenikus Ifjúsági Alapítvány kuratóriumában a református és katolikus fiatal testvérekkel. Megerősített, hogy az Úristen ma is minden egyházban talál ilyen minőségi színvonalú, nyitott szellemű elkötelezett fiatalokat a szolgálatra.

A pozitív élmények sorából legyen szabad még kiemelni a Magyar Evangelikusok Tanácskozó Testületének első találkozóját. Hiszem, hogy olyan munkában nyílt új fejezet, amely hosszú távon hoz majd létre nem nélkülözhető értékeket.

Jelentésem további részében az Országos Iroda munkájáról, oktatási, diakóniai, sajtó ügyekről – és ezekkel összefüggő gazdasági kérdésekről – szeretnék néhány gondolatot tolmácsolni.

Jól döntött az Országos Közgyűlés, amikor országos irodaigazgató helyettesi állás megszervezését engedélyezte. Pályázat útján Ferkó Vilmos testvérünk nyerte el a posztot. Egyházi kötődése, igazgatási képzettsége, tapasztalata egyaránt alkalmassá teszik arra, hogy jelentősen hozzájáruljon azon célunk megvalósulásához, hogy az Országos Iroda minél professzionálisabban működő egyházi centrum legyen. – Lényeges személyi változás volt továbbá Mekota Ervin testvérünk építési osztályvezetői kinevezése. E területen örömdetes jelentősek a feladatok. – Ifj. Hafenschér Károly imponáló munkabírással tesz eleget a folyamatosan növekvő teendőknél. Értethető és helyeselhető, hogy lelkészként is rendszeresen vállal szolgálatot. A közeljövő fontos feladata Irodán belül, Iroda és a kerületi centrumok között az egészséges munkamegosztás kialakítása. Nem hangsúlyozhatom eléggé, hogy a Testvéri Szó megfogalmazása óta változatlanul igénylem az egészséges kritikai szellemet, de az öncélú, személyeskedő, energiát emésztő vádaskodásokat mellőzni kell. Ezt itt az Országos Iroda működése összefüggésében emelem ki. Nem a munka mögé szeretnék, szeretnék rejtőzni, de úgy vélem, az Országos Közgyűlés és a Presbitérium tagjai a pusztá tényekből is érzékelik azt a meglehetősen jelentős tevékenységet, amelyet végzünk. Ezért is kell a korrekt kontroll, erre mindenkinek szüksége van. De továbbra sem engedhetünk abból az alapelvből, hogy mindenkit a munkája, teljesítménye minősít. És ezt nem helyettesítheti, pótolhatja mások megtámadása „hitbeli” alapon. Ugyanakkor az Országos Közgyűlés tagjai a bizottsági elnöki és munkaág-vezetői tömör jelentésekből a jelentős munkavégzés mellett azt

is érzékelhetik, aki óhajt dolgozni, annak erre tág tere nyílik egyházunkban.

Oktatási rendszerünk jelentősen megnövekedett a kőszegi és a miskolci iskola átvételével. Balszerencsénkre Kőszegen a megváltozott állami finanszírozás súlyos gondot is jelent, amely megoldásán folyamatosan fáradozunk.

Ugyancsak főleg anyagi összefüggésben felmerült, hogy az alapítványi iskolaként működő Sylvester János protestáns szellemiségű gimnázium legyen evangélikus iskola. Természetes reakciónk a segítségnyújtás, magam ezért támogatom ezt az elképzelést, kérem az elvi hozzájárulást, nem biztos, hogy sikerül a megvalósítás, de az idő-kényszerben csak így léphetünk tovább. Jelentésem a Közgyűlésnek szól, de szükségszerűen érinti az Országos Presbitérium hatáskörében lévő ügyeket is. Így természetesen nagy örömmel támogatom – az öröm forrása, hogy vannak alkalmas evangélikus szakemberek – az Oktatási Bizottság előterjesztését a kőszegi, miskolci, soproni iskolák vezetésére.

Sajnos változatlanul konfliktusokkal terhes a békéscsabai gimnázium vezetésének az ügye. Ez is arra figyelmeztet, hogy erősíteni kell a hivatásos munka színvonalát, csökkenteni az informális utakat. Nem vonva kétségbe sem a helyi egyházi emberek, sem a kerületi vezetés jó szándékát, ismét válsághelyzet keletkezett, tíz év alatt nyolcadik igazgatóját fogyasztja el idő előtt az iskola. Természetesen mindent megteszünk, ami az elrontott helyzetben lehetséges, az iskolai élet, az iskolavezetés rendjének helyreállításáért, de nyomatékosan szeretnék az ügy kapcsán is mindenkit kérni egyrészt a kompetenciák, másrészt a törvények tiszteletben tartására.

Fájdalommal adózok jelentésemben is barátom, testvérem, harcostársam, Lamperth Gyula igazgató emlékének. Vibráló egyénisége, tisztasága, tisztessége közéletünkben is hiányzik.

Diakóniai munkánkban szeretjük hangsúlyozni a miszsió és a diakónia el nem választható voltát, a gyülekezeti diakónia fontosságát. Ugyanakkor egyre nagyobb nyomás nehezedik ránk a diakóniai intézményrendszer fejlesztése érdekében. Olyan jelentős e téren a társadalmi igény, hogy valódi piaca is van a diakóniának. A legközelebbi jövőben stratégiai szakértői tervezés szükséges e téren, figyelembe véve az állami törekvéseket – Széchenyi terv nyújtotta lehetőségek – is.

Ezzel is összefügg az a javaslat, hogy jelentősebb, kedvező kamatozású bankkölcsönrel gyorsítsuk fel a már jóváhagyott beruházások megvalósítását. Közgazdász szakértőink véleménye lehet irányadó az ügyben, magam látok fantáziát e kérdésben. Hasonló volumenű – és legmagasabb testületi döntést igényel – az egyházra kiterjedő biztosítási rendszer megvalósítása. Nem kétséges, milyen jelentős a felelősségünk az egyházi vagyonért. Itt is a leginkább racionális megoldás megtalálása a cél.

A diakóniai munka kapcsán jelentem, hogy folytattuk egy evangélikus kórház létesítésének az előkészítését. Az

Egészségügyi Minisztérium támogató írásbeli állásfoglalása kapcsán a Kincstári Vagyonkezelővel kell tárgyalnunk megfelelő épületről. Cserhádi Péter dr. személyében van megfelelő jelöltünk az intézmény vezetésére, ő értékes, tevékeny részt vállalt az előkészítésből is.

Nagy öröm számomra, hogy közmegegyezés van az egyházi sajtó, kiadói munka és informatikai rendszer fejlesztésében, feltételei javításában. Igazi öröm, bár nyilván elfogult vagyok, hogy úgy vélem, a sajtó, a kiadó, az informatikai rendszer munkatársai tevékenységükkel visszaigazolják a támogatást. Tartja színvonalát az Evangelikus Élet, a Lelkipásztor, jelentős vállalkozás a Misszió utcára vitele.

Magam is rendszeresen írok az egyházi sajtóban, illetve egyházi témákról a világi sajtóban. E tevékenységet is érte, éri természetesen kritika. Sajnos ritka az olyan, amikor egy teológiai professzor élt felém valódi szakszerű, építő, oktató bírálattal, amit jól tudok a jövőben hasznosítani. Örömmöm, hogy sok pozitív visszajelzést kapok, ez serkent, törekvésem, hogy minél többeket nyerjünk meg munkatársnak az egyházi médiumok számára.

E téren is lassan megérik az idő egy átfogó, távlati médiastratégia kidolgozására, mely a Sajtóbizottságban már megkezdődött.

Természetes, hogy – bár minden függőség elutasítandó – nem tudjuk teljesen függetleníteni magunkat a társadalmi-politikai változásoktól. Főként akkor, amikor az Orbán-kormány mindazokat a kérdéseket kedvezően rendezte, amelyek az előző kormányoknál függőben maradtak. Magam is több nyilatkozatban, írásban elemeztem ezt. Alakuljon azonban bármely összetételű kormány, tiszteletben kell tartania a megkötött megállapodásokat, a törvényeket. Nem kormányokban, nem pártokban van bizalmunk, ha érzéseink, gondolataink, értékrendszerünk alapján különbségeket teszünk is.

Tiszteletben tartva mindenki meggyőződését, az egyházkormányzás soron lévő feladata lesz tárgyalni az új kormánnyal, nyitottnak lenni a tisztességes kapcsolatokra, korrekt együttműködésre a közjó szolgálatában. Nem lehet kétségünk efelől, a másik fél szándékát illetően sem.

Kedves Testvéreim! Elnökségünk rendszeresen ülésezett, vergődve a stratégiai tervezés szükségessége és a napi teendők szorításában. Mindnyájan tanuljuk a pluralista demokrácia elvein alapuló jogszerű együttélés szabályait, gyakorlatát. E helyről is megköszönöm az elnökség tagjainak, elsősorban Szebik Imre elnök-püspöknek a munkáját, egyház szeretetét, hűségét, az Országos Iroda munkatársainak alkalmazkodását, készségét a megnövekedett feladatok elvégzésére.

Remélem, az Úristen ad erőt, bölcsességet a következő félévben is, teljesíthetjük a 2002. esztendő feladatait, pozitív mérlegről adhatunk majd számot mind a spirituális élet terén, mind az intézményrendszer fejlődését illetően az évről-évre Közgyűlésen.

Kérem jelentésem elfogadását.

Dr. Frenkl Róbert

BESZÁMOLÓ JELENTÉS
A MEE ORSZÁGOS EGYHÁZI IRODÁJÁNAK
2001 ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Igen Tisztelt Közgyűlés!

*„Mert minden értetek van, hogy a kegyelem sokasodjék,
és egyre többen adjanak hálát az Isten dicsőségére!”*
2 Kor 4,15

11 évi közvetlen vezető nélküli időszak után a 2001. esztendő volt az első teljes év az új rend szerint. Ebben az értelemben az Országos Iroda feladata az is volt, hogy a 2000 végén felállt új struktúra stabilizálódjon, az ahhoz szükséges háttér működőképes legyen. Ehhez született meg és lépett hatályba, hosszú évek hiányának pótlásaként, az Országos Egyházi Iroda működéséről szóló szabályrendelet. A gyengéit ismerjük, de végre van meder! Tudjuk, hogy ez az irat jó alap arra, hogy e szabályrendelet javításával, csiszolásával az iroda munkájának színvonalát is emelhessek.

Az iroda feladatahoz tartozott a gyülekezetek munkájának segítése, az egyházközségek szolgálatához a háttér biztosítása. Munkánk szerves része az egyház intézményeinek (Szeretetotthonok, óvodák, iskolák, konferencia- és üdülőközpontok stb.) támogatása és koordinálása. Az Országos Iroda végzi továbbá az országos grémiumok (Elnökség, Presbitérium, Közgyűlés) munkájának előkészítését, az ott született határozatok végrehajtását. E hármas feladatkör igen jelentős munkát ad dolgozóinknak. Ezért bizonyos szinten ki kellett egészíteni, bizonyos területeken pedig át kellett szervezni a munkaerőket. Döntően új fejezetet hozott 2001-ben a következő személyi változások sora: januárban állt tényleges munkába Pintér Károly az Evangelikus Élet akkor megbízott, azóta megválasztott főszerkesztője, Kendeh K. Péter a Sajtóosztály megbízott igazgatója (vele több új munkatárs), Dr. Benkő Ingrid ügyvéd, állandó jogtanácsos, Balog Eszter a gyermekmunka referense, Hesz Erzsébet oktatási osztályi szakreferens. Az esztendő végén lépett nyugállományba Dr. Inotayné Lukáts Judit, az építési osztály vezetője, akinek utódja már a jelen év februárjában lépett be (Mekota Ervin ov.) Az is egyértelművé vált, hogy az iroda és az irodára háruló feladatok irányítása több emberes feladat, ezért terjesztettük az Országos Presbitérium és Közgyűlés elé az irodazgató-helyettesi állás létesítésének igényét, s ezúton is köszönjük annak pozitív elbírálását. (Az új irodazgató-helyettes, Ferkó Vilmos 2002 februárjában állt munkába).

A tárgyévben tovább folytattuk azt a „váltó-állítást”,

amelynek programját így fogalmaztuk meg: az Országos Iroda az egyház *szolgáltató központja*. Azt szeretnénk, ha a gyülekezetekből, intézményekből, grémiumokból hozzánk fordulónak kultúrált, igényes, gyors, segítő kiszolgálásban lehetne része. Ez hosszabb folyamatot igényel, de 2001-ben jelentős lépést tettünk ebbe az irányba.

Az Országos Iroda vezetőinek és osztályvezetőinek igen sok feladatot jelentett a megfelelő szintű állami- és társadalmi szervekkel való kapcsolattartás, döntéselőkészítő tárgyalás. Elsősorban a Nemzeti Kulturális és Örökség -, a Gazdasági -, az Oktatási -, a Szociális és Családügyi -, valamint az Egészségügyi Minisztériummal álltunk rendszeres (egyik-másikkal napi) munkakapcsolatban.

Elvégzett feladatunk volt továbbá: részt vettünk az orosházi országos találkozó előkészítésében, a millenniumi ünnepek megszervezésében, a Protestáns Napok alakításában, egyéb országos és regionális rendezvények lebonyolításában.

Egyéb feladatok is hárultak az iroda munkatársaira. Különösen is sok munkát jelentett egyházunk Révfülöpi Oktatási Központjának fél éven keresztül való „távirányítása”. A vezető-kérdés azóta megoldódott.

Munkatársaim túlnyomó részben minőségi munkát végeztek az elmúlt évben. E helyről is köszönetet mondok fáradozásukért, igyekezetükért. Külön is köszönöm közvetlen munkatársamnak, Szemerei Zoltán gazdasági igazgatónak a mindig konstruktív együttműködést, a jó légkörű együttműködést, az egyházunk sok dolgozója és tisztségviselője számára is példaértékű hozzáállást. Lehet véleménykülönbségek ellenére is egymásra figyelve, egymást segítve dolgozni!

Ezúton is szeretnék elnézést és türelmet kérni azoktól, akik valamilyen hibánk, mulasztásunk, ügyetlenségünk miatt nem kaptak megfelelő segítséget irodánktól. A konstruktív kritikai visszajelzések segítenek ezek kiküszöbölésében.

Az Országos Egyház sajátos léténél fogva a magyarországi evangélikusság egységét is szimbolizálja. A 16 egyházmegye, a három kerület mellett Országos Egyházból csak egyetlen egy van. Ezért feladatunk, kötelességünk volt 2001-ben (és így tekintünk előre is!), hogy az egyház egységén fáradozzunk, azt reprezentáljuk, a testületek, az egyházkormányzati szintek és vezetők munkáját koordináljuk. Nem hatalmi ágként, hanem szolgáltatók közösségként.

Isten áldásába és bűnbocsátó szeretetébe ajánljuk az elmúlt évi munkánkat, és kérjük az Országos Presbitérium és a Közgyűlés további bizalmát!

Hafenscher Károly

EGYHÁZKERÜLETEK KÖZLEMÉNYEI

DÉLI EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés

Egyházkerületi Presbiteri Ülésen – 2002. április 26.

Tisztelt Presbitérium!

Egy régi kínai jókívánság így hangzik: „Élj unalmas éveket!” Azaz a konfliktusok nélküli, békés és „unalmas” évek a keresettek.

Az elmúlt néhány hónapra egyáltalán nem lehet ráfogni, hogy „unalmas” volt. Feszültségek az egyházon belül, politikai csatározások a választások jegyében egyházon kívül és belül, ezek mind-mind érintették gyülekezeteinket, egyházi közvéleményünket, sajtónkat. A részletes elemzés igénye nélkül néhány vonatkozásban érinteni kell ezeket beszámolómban a püspöki jelentés megszo-
kott és kötelező egyházi témái mellett.

I. Az ú. n. „Fogság-levél” (2002. január 8.). A körlevél sok gyülekezetbe eljutott. A kerületi dokumentáció teljessége végett mellékletben csatoltuk a püspöki jelentéshez.

II. A „Fogság-levél” megjelenése után egy rövid választ írtam a Fraternet levelező lista tagjainak (2002. január 16.). Szövege a következő volt:

1. Az irat komoly, egyházunk egészét érintő kérdéseket vet fel, pl.: az egyház és a „korszellem” (szekularizmus?, „modernizmus?”), az „egészséges tanítás” meghomályosodása, az egyházfegyelem fellazulása, konkrét bűnök, a püspökök külön felelőssége stb. Hét pontban konkrét elemzésekkel és javaslatokkal fordul „egyházunk illetékes szerveihez”, az irat egésze pedig levél formában aláírásokkal az országos elnökségnek és az egyház minden tagjának szól. Az irat szándékának komolyságát aláhúzza az a tény, hogy a 2002. január 8-ra Budapest-Kelenföldre Szeverényi János esperes által összehívott fórum előkészítőinek névsorában szerepel a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, az Északi Egyházkerület püspökhelyettese, valamint komoly tekintélyű lelkészek.

2. Az irat keletkezését, megfogalmazását és célját több szervezési bizonytalanság kísérte. Miért hivatalos esperesi a meghívó, ha nem egyházmegyei az ügy? Miért nem tudott róla a kerület püspöke, amikor a másik kerület püspöke és a saját helyettese benne van a meghívottak között? Miért kell aláírásokat gyűjteni egy olyan irathoz, ami közben naponta változik és nem lehet tudni, melyik variációt írja alá valaki, végül pedig az aláírók nevét nem közlik?

Az irat a fogalmazási variációk elkészülése közben változott. A személyes utalások (Dr. Frenkl Róbert, Takácsné Kováczházi

Zelma, Donáth László, Takács József stb.) kikerültek a szövegből. Így viszont a közmondásszerű kifejezés szerint a „sanda mészáros” esetéhez hasonló az irat, azaz „máshová néz, mint ahová vág”.

3. Egyházunk helyzetének elemzését, diagnosztikát tartalmaz az irat. A hét konkrét terület kritikája elnagyolt és általánosító. Például: „igehirdetési gyakorlatunk is fogságba esett és behódolt a korszellemnek: egyházunk klasszikusan biblikus és lutheri hagyománya háttérbe szorult...” Valóban mindenkire, általában igaz ez a megállapítás? Ebben az esetben az előkészítő csapat is benne van az elmarasztalásban? Az a felmérés, amelyik ma csak az egyház fogságáról akar tudni és semmit sem szól az egyház szabadságáról, a megtapasztalt áldásokról, eredményekről, az nem hiteles! Az elmúlt évtized a maga nehézségei ellenére, bűnei ellenére is sokféle, sokakban megújulást, új kezdést, áldást hozott. Ezt nem látni vak-ság, ezért hálát nem adni egy elemző iratban szomorú egyoldalúság!

4. Különös felelősséget ró az irat a püspökökre: „éljenek a fegyelmezés közösséget védelmező kötelességével! A tévtanítást képviselő vagy a szolgálatra lelkileg és erkölcsileg alkalmatlan személytől megválni nem szeretetlenség, hanem megmentő szeretet...” Sajnos az egyházi törvények ma egy iskolaigazgatónak nagyobb fegyelmi lehetőséget adnak, mint egy esperesnek vagy püspöknek! A legutóbbi zsinatok a fegyelmi ügyeket az egyházi bíróságok elé utalják, és ezek jobbra tehetetlenek. Ez nem jelenti, hogy én mint püspök semmit sem tudok és akarok tenni, azonban minden fegyelmezési területen megköti a kezemet a szerintem rosszul meghozott törvény.

5. Teendők: 1) nem aláírások gyűjtése, hanem fórumok, beszélgetések, teológiai tisztázások szervezése. A hét pont körüli kérdések reálisak, egyházunk munkatársi és szervezeti nyomorúsága ügyében sokkal több ténnyt és jelenséget tudnék felsorolni, mint az irat. 2) El kell választani az általános tüneteket (szekularizmus, munkatárs- és vezetőképzés hiánya, teológiai bizonytalanságok stb.) a konkrét, egyes esetek adta tévtanítástól, bűntől, fegyelmezetlenségtől. Az általános tünetek megbeszélése hosszú és több fórumra kiosztható feladat (országos konferenciák, presbiteri ülések, közgyűlések, LMK ülések stb.) a konkrét esetekben a kompetenciával rendelkező személyeknek és testületeknek gyors fegyelmi döntést kell hozni!

Minden teológiai, egyházi propriumot kereső szándékot segíteni szeretnék. A magam kompetenciájában kerületi elnökségi és testületi összefüggésben a kérdéseket megtárgyaljuk 2002-ben.

Isten áldása legyen egyházunkon! Kyrie eleison!

Erős vár a mi Istenünk!

III. A Kecskeméten 2002. március 23-án tartott egyházkerületi és egyházmegyei elnökségi értekezlet elfogadott egy nyilatkozatot, amit a következőkben csatolok a jelentéshez:

NYILATKOZAT

A Déli Evangélikus Egyházkerület elnöksége és a kerület egyházmegyéinek elnökségei 2002. március 23-án tanácskozást tartottak Kecskeméten. Ezen a megbeszélésen foglalkoztunk a kerület életével, az egyházmegyék problémáival, valamint hazai egyházunk kérdéseivel.

Sajnálattal állapítottuk meg, hogy az elmúlt hónapokban több körlevél, névtelen levél terjedt egyházunk hívei között, melyek elégedetlenséget fejeznek ki az egyházi felsőbbtség, a teológiai oktatás, az egyházi tömegtájékoztatás, az egyházbeli vezetési módszerek iránt. A megnevezett vagy sejtetni engedett kritikai pontok megbeszélésére egyházunk elnöksége 2002. április 12-re országos fórumot hívott össze. Ezt a kezdeményezést üdvözljük, ugyanakkor sajnálattal tapasztaljuk, hogy néhány konkrét esetben a szükséges információk tájékoztatás, a fegyelmi intézkedések az illetékesek részéről hónapok óta késlekedtek vagy elmaradtak (hittan óradíjak elszámolása, a kormány egyházunknak juttatott támogatásának nyilvános megtámadása olyan lelkész részéről, aki saját körében gyülekezeti építkezésre százmilliónál is nagyobb összeget kapott stb.).

Ezeknél a problémáknál közös belső egyházi felelősségünk nem tagadható, ugyanakkor országos elnökségünk illetékes és érintett tagjainak, elsősorban országos felügyelőinknek a kiemelt felelősségét is hangsúlyozni kell.

Egyházunk, gyülekezeteink életének zavartalansága érdekében igyekeztünk eddig is minden szükségeset megtenni egyházmegyénkben és kerületünkben. Kívánatosnak tartjuk, hogy egyházunk lelkészei és gyülekezeti munkatársai a léleképítésre és közösségépítésre helyezték a hangsúlyt nagyhét és húsvét idején.

Sajnálattal látjuk, hogy jelenlegi törvényeink nem adnak elég fegyelmezési lehetőséget az illetékes egyházi vezetők számára, egyházi bíróságaink pedig tehetetlenek. Ugyanakkor lehetőségét látjuk annak, hogy a jelenlegi kedvező egyházi-társadalmi helyzetben az egyházi propriumot, sajátosságot, küldetést megéljük. Istenhez való megtérésre, hitre és embertársaink iránti tevékeny szeretetre buzdítva tölthetjük be missziókat.

Egyházunk és benne kerületünk helyzetével részletesen kívánunk foglalkozni 2002. április 26-án tartandó kerületi presbiteri ülésünkön.

Isten áldását kérjük egyházunkra nagyhét és húsvét ünnepe küszöbén. Erős vár a mi Istenünk!

A Déli Egyházkerület
és a Déli Egyházkerületbe tartozó
Egyházmegyék elnökségei

IV. Az Országos Egyházi Fórum 2002. április 12-én a Budapest-Fasori Gimnáziumban foglalkozott a „Fogság-levéllal”. Előterjesztésem rövidített változatát a következőkben közlöm:

Országos Fórum, 2002. április 12.

D. Dr. Harmati Béla: Vizsgálódások egyházunk életéről – az ú. n. „Fogság-levél” előzményei és következményei (kivonatos összefoglalás)

1. A 2002. január 8-án végleges formában megjelent „Egyházunk mai fogsága” c. irattal foglalkozom a következőben, nem térve ki az azóta megjelent számos kiegészítésre, hozzászólásra, kommentárra. Nem kívánom elemezni az irattal kapcsolatos szervezési kérdéseket sem (hivatalos esperesi meghívás, egy másik kerület és saját kerülete püspökhelyettese részvételével, de saját püspöke nem tudott a rendezvényről). Nem tartom azt sem feladatommak, hogy a levél mögött meghúzódó egyházi személyi kérdéseket tárgyaljam (Donáth László elleni kifogások stb.). Itt azonban meg kell jegyeznem, hogy az április 10-én a Deák téri Gimnáziumban tartott Értelmiségi Műhely alkalmával több hozzászóló kifogásolta, hogy a Budapest III. kerületi „Szegefű” MSZP Híradó szerint a Csillaghegy-Békásmegyeri Egyházközség MSZP színeiben induló képviselőjelölt-lelkésze és a párt sportprogramja mellett kampányolt Frenkl Róbert országos felügyelőnk is.

Az irat körüli csoport 2002. március 16-án megalakította az „Evangélikus Belmissziói és Baráti Egyesületet (EBBE) a Budapest-Kelenföldi Egyházközségben.

2. A „Fogság-levél” beletartozik abba a folyamatba, melynek állomásait most csak említhetem. Az egyházunkon belüli megelőző kritika állomásai voltak: 1984: Dóka Zoltán, Nyílt levél; 1986. március 27.: Testvéri Szó; 1988. március 16.: Dóka Zoltán, Summa Summarum, Nagytarcsa, LMK-ülés; 1989. július 25.: Kiáltó Szó; 1994. március 20.: Ordass Lajos Baráti Kör Memoranduma.

Az említett iratok közül egyedül a Testvéri Szó mérlegeli a negatív kritika mellett a pozitív vonásokat is egyházunk életében.

3. A „Fogság-levél” megállapítások sorát hozza egyházunkról, de adós marad a bizonyítékokkal. A negyvenéves diktatúra politikai és teológiai manipulációjának fogsága után most a „szekularizmus” fogságába kerültünk, hódít a modernizmus, súlyos tévtanítások léptek fel. Fellazult egyházfegyelmünk, rosszak az igehirdetések (mindenkié?), elégtelen a teológiai oktatás, az ifjúsági munka, hiányzik a biblikus és reformátori tájékoztatás, eltér egyházunk az evangéliumtól.

4. A „szekularizmus” mint „fogság” kifejezés tévedés lehet, a vonatkozó folyamatra a szekularizáció fogalmát szokták használni. Nem a megjelölésen múlik azonban a dolog! A „fogság” képe nem illik Krisztus egyházára, mert Krisztusban szabadságra hívtunk el, és „Isten igéje nincs bilincsbe verve” (Gal 5,1 és 2Tim 2,9).

5. Az evangélium mint klasszikusan biblikus és lutheri hagyomány eltűnéséről szól az irat, ismét konkrét példák nélkül. Természetes, hogy a reformáció felismeréséhez, Lutherhez újra és újra visszatér egyházunk. A reformációi alapelvek közé, „Solut Christus – Sola Scriptura – Sola Gratia – Sola Fides” (Egyedül Krisztus, egyedül a Szentírás, egyedül a kegyelem, egyedül a hit) nem tartozik a „Solut Luther”-elv. Tudjuk, hogy Luther maga sohasem akarta, hogy róla nevezzék el az egyházat, vagy őt tévedhetetlennek tartsák. Többször és több dologban is tévedett, nem volt „csalatközzel Lutheránus pápa”!

Az egyházi közéletet, igehirdetést és tanítást vizsgálva azt is látnunk kell, hogy az evangéliumnak több megfogalmazása van az Újszövetségben, de mindegyik Krisztus keresztyén és feltáma-

dása, nagypéntek és húsvét tényéről szóló örömuzenet. Egyoldalúan csak a „keresztteológiát” kiemelni a reformáció vagy Luther örökségéből hiba lenne. (Lásd Klaus Douglass most magyar fordításban is megjelent művét a reformációról. „A lényeg, hogy a lényeg lényeg maradjon!” – az egyház „propriuma”)

6. Egyházi belső fegyelmezésünk visszasságait az irat szerint püspökeinknek kell orvosolni, akik „éljenek a fegyelmezés közösséget védelmező kötelességével” ... és „az alkalmatlan személytől meg kell válni”.

Sajnos a jelenlegi egyházi törvények megfosztják az espereseket és püspököket, hogy úgy éljenek a fegyelmezés jogával, mint az korábban volt. Az egyházi bíróságok pedig tehetetlenek.

Nehéz kérdés az egyházi sajtó irányítása és befolyásolása, a különböző vélemények megítélése. Általában tudni kell az egyházi demokráciáról, hogy mindenki hozzászólhat a különböző ügyekhez (sajtó, rádió, TV, egyházkormányzás stb.). Beleszólása azonban csak annak lehet, akinek ehhez jogosítványa van, azaz felelős intézője egy-egy területnek, tagja egyházi testületnek.

7. Spiritualitásbeli különbségek voltak és vannak egyházunkban. Mit jelent az iratban, hogy „bizonyos határig” többféle kegyességi irányzat is jelen lehet egyházunkban? Ki dönti el, hol ez a „bizonyos határ”? Nem „kívülről”, hanem belülről lehet és nem hatalmi szóval, hanem teológiai megbeszéléssel, közösen eldönteni a kérdéseket, tiszteletben tartva a lehetséges különböző teológiai véleményeket. Mindnyájunk számára pedig a zsinór-mérték Isten igéje.

8. A megoldásokról is szólni kell! Együttes imádkozás, a léleképítés és közösségépítés különböző formái segítenek. Országos tanácskozások, fórumok szükségesek. A kérdés, miért nem lehet evangélizálni, missziót végezni a meglevő és ezekre a célokra szakosodott egyházi intézményekben és munkaközösségekben? Kell külön „egyesület” ahhoz, hogy jó legyen a misszió? Hamarosan mindhárom egyházkerületben missziói napot rendezünk, Pápán, Miskolcon és Szegeden. Várunk mindenkit, segíthet bárki! (2002. április 27.)

A konfliktuskezelés pozitív formáival kell élnünk egyházunkban, azaz a lelki és teológiai közösséget helyre kell állítani. Egyházunk nagyszerű szabadságáért hálat adhatunk Istennek, aki reménységünkön felül megáldott az elmúlt évtizedben.

„A szabadságban, amire Krisztus elhívott, álljatok meg szilárdan!” (Gal 5,1)

V. Belső egyházi nehéz kérdéseink sorát a Szarvas-Újtempomi Egyházközség fegyelmi ügyével kell zárnom. Deme Zoltán lelkész ellen fegyelmi eljárás folyt le első fokon a Kelet-Békési Egyházmegye Bíróságánál. Az ítélet hét pontban marasztalta el a vádlottat a Nyugat-Békési Egyházmegye és az Egyházkerület panaszára, és az ítélet „próbára bocsátás” volt. Súlyosbítás kérésével fellebbeztünk, és az Egyházkerületi Bíróság előtt van az ügy. Remélhető, hogy hamarosan kitűzik a tárgyalást.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a jelenlegi egyházi törvények szerint egyházunk nem képes megoldani a bíróságok bevonásával a fegyelmi ügyeket. Országosan több helyről is érkeztek javaslatok, első-

sorban a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületből a Lelkészi Becsületszékek felállítására. Ezek valamikor nem általános egyházi, hanem lelkészegyesületi keretben működtek. Mivel azonban korábban nem volt minden lelkész lelkészegyesületi tag, a becsületszék pedig nem egyházi általános, hanem egyesületi keretben működött, nem oldotta meg a fegyelmezési problémákat. Vajon milyen megoldás lehetne a lelkészi becsületszék ma fegyelmi ügyekben, amikor egyházi bíróságaink lassúak és tehetetlenek?

VI. A „Fogság-levél” és a körülötte felbukkanó lelkészi szolgálati problémáink megoldásához tartozónak érzem, hogy zsinatunk elé javaslatot terjesszünk be a lelkészek politikai szerepvállalásával kapcsolatban. Az 1997. évi III. törvény 5.§. (1) változtatását a mellékelt szövegezés szerint javaslom a zsinat elé terjeszteni, összefüggésben az 1997. évi II. törvény 22.§-al.

A jelenlegi törvény szerint:

1997. II. tv. 22.§. „(1) Egyházi szolgálatban álló lelkészek nem vállalhatnak olyan elfoglaltságot, amely szolgálatuk ellátását veszélyezteti. (2) Tartós és teljes embert kívánó elfoglaltság vállalásakor a szolgálati viszony és az azzal járó addigi jogok és javadalmak – a szolgálat folytonossága érdekében – megszűnnek.”

1997. III. tv. 5.§. (1) „Az egyházközség lelkésze, aki élethivatásként kötelezte el magát az egyházi szolgálatra, munkájával és teljes erejével köteles azt végezni. Ezért olyan egyéb elfoglaltságot nem vállalhat, amely veszélyezteti lelkészi szolgálatának ellátását, illetve hivatalához méltatlan. Tartós egyéb elfoglaltság esetén, annak tartamára főállásként vállalt egyházi szolgálatát, valamint járandóságát fel kell függeszteni, de az egyházközséggel kötött külön megegyezés alapján egyes egyházi szolgálatokat elláthat. A lelkész a vállalt másodállást, illetve jelentős lekötöttséggel járó elfoglaltságát köteles a presbitériumnak bejelenteni, és ahhoz az illetékes püspök jóváhagyását megszerezni.”

Javaslat az új szövegre:

5.§. Az egyházközség lelkésze, aki élethivatásként kötelezte el magát az egyházi szolgálatra, munkájával és teljes erejével köteles azt végezni. Ezért olyan mellékes elfoglaltságot nem vállalhat, amely veszélyezteti lelkészi szolgálatának ellátását, illetve hivatalához méltatlan. Tartós mellékes elfoglaltság esetén, így pl. parlamenti képviselővé történő megválasztásakor, annak tartamára főállásként vállalt egyházi szolgálatát, valamint minden járandóságát fel kell függeszteni és a parókiális lakást szabaddá kell tenni. Az illetékes esperes és püspök gondoskodnak a szolgálat helyettesítéssel történő ellátásáról.

VII. Egyházkerületünk testvéregyházi kapcsolatai számára jelentős volt, hogy 2002. január 23–25. között Svédországban tehettem látogatást, és Vadstenában Martin Lind püspökkel 2003. végéig meghosszabbítottuk a Linköpingi Egyházkerülettel 1996-ban kötött és 2001. végén lejáró

testvéregyházi szerződésünket. Mint ismeretes, az elmúlt években egyházkerületi, esperességi, gyülekezeti és teológiai-egyetemi szinten kölcsönös látogatások, előadások, kórusok szereplése, ifjúsági zarándoklat történt. 2002. augusztus 4-én Linköping város emlékművet emel Raoul Wallenbergnek 90. születésnapján, és erre az ünnepi eseményre, összekötvé istentisztelettel, meghívtak. Ebben a kerületben volt ugyanis püspök Wallenberg nagyapja, Markus Wallenberg, a XIX. században.

Kérem a Presbitériumot, határozatban erősítse meg testvéregyházi egyezményünk meghosszabbítását 2003. december 31-ig.

VIII. Két egyházkerületi eseményt kell kiemelni ezévi programunkból. 2002. március 8–10. között Bonyhádon tartottuk az Egyházkerületi Felügyelői és Gondnoki Konferenciát. A 110 résztvevői szám mutatta az érdeklődést, és illesse hálás köszönet a Tolna-Baranyai Egyházmegyé, vezetőségét és a Bonyhádi Petőfi Sándor Gimnázium igazgatóját és munkatársait a jól előkészített programért és a nagyszerű vendéglátásért. Kérem a Presbitériumot, jegyzőkönyvben is rögzített köszönetét fejezze ki Krähling Dániel esperesnek, Andorka Árpád felügyelőnek és Ónodi Szabolcs gimnáziumi igazgatónak.

A másik fontos esemény a 2002. március 23-án, Kecskeméten tartott egyházkerületi és egyházmegyei elnökségi értekezlet volt. Ennek nyilatkozatával már foglalkoztunk.

IX. Befejezésül hadd hívjam föl a figyelmet egyházkerületi munkaprogramunk következő eseményeire:

2002. április 27., szombat – Egyházkerületi Missziói Nap Szegeden

2002. június 1., szombat – Egyházkerületi Presbiteri Nap Soltvadkerten.

Kérem a Presbiter Testvérek megjelenését, és az egyházmegyét arra biztatom, szervezzék a részvételt.

Befejezésül: A közelmúlt belpolitikai eseményei, a sokszor durva választási kampány és a két választási nap mindnyájunkat megviselt. Tapasztalatból tudjuk, hogy a baloldali politikai pártok távolabb állnak attól az értékrendszertől, amit magunkénak vallunk, mint az elmúlt négy évben kormányzó erők. Bizonyára számolnunk kell olyan megszorításokkal az egyházak életére nézve, mint amilyeneket 1994–98 között tapasztaltunk. Az a reményem azonban, hogy missziós-evangélizációs, oktatási-nevelési, szociális-diakóniai és nemzeti-kulturális feladataink teljesítésében ad az egyház Ura annyi eredményt, hogy el ne csüggedjünk és annyi kudarcot, hogy el ne bizakodjunk.

Kérem jelentésem elfogadását.

D. Dr. Harmati Béla

Felügyelői jelentés a Déli Egyházkerület presbitériumának 2002. április 26-ai ülésén

Tisztelt Egyházkerületi Presbitérium! Kedves Testvérek!

Bár a törvény szerint az egyházkerületi közgyűlésnek kell tárgyalnia és elfogadnia az elnökség jelentését, a legutóbbi presbiteri ülés és közgyűlés óta eltelt időben történt annyi esemény, hogy érdemes ezekről szólni, s a presbitériumban is megbeszélni.

1. A 2001. évi egyházközségi népmozgalmi jelentések

Ez évtől kezdődően időben és formai szempontból is elkülönül az egyházközségek népmozgalmi és gyülekezeti szolgálati adatairól készítendő jelentés a pénzügyi, gazdasági beszámólótól. Ez utóbbihoz nem kell külön úrlapot kitölteni, hanem maga a március 31-éig elkészítendő és az illetékes presbitérium által elfogadandó zárszámadás szolgál jelentés gyanánt. Mivel az esperesi hivataloktól csak az egyházmegyei jóváhagyás után érkeznek meg ezek a püspöki hivatalba, a tavaszi ülésen összesítésük még nem áll rendelkezésre. Kisebb bonyodalmat jelent, hogy azoknak az egyházközségeknek, ahol több önállóan gazdálkodó rész (társ- vagy leányegyház) van, nem kellett egyházközségi összesítést készíteni. Technikailag megoldható lenne, hogy a zárszámadásokból a püspöki hivatalban készüljön el az egyházkerületi összesítés, de jobb lenne, ha az egyházközségek magukra nézve egy külön lapon olyan összesítést készítenének, melyben kiszűrjük az egyházközség részei közötti pénzmozgásokat, mert különben gépies összeadással hamis képet kapnánk az egyházközség teljes bevételeiről és kiadásairól. Jövőre erre előre kell majd gondolni, s a megfelelő úrlapot előkészíteni.

Így most csak a népmozgalmi és gyülekezeti szolgálati adatok egyházmegyei összesítését mellékelem. Az egyes egyházközségek vonatkozóan a korábbi évekhez hasonlóan csak néhány jellegetes számot adok meg. A népszámlálásra való tekintettel ebben az évben nem kértük az egyháztagok becsült számát, ezért maradt üresen az első oszlop. Ide kerülnek majd a népszámlálási adatok, ha azokat a településekre lebontva megkapjuk. A kitöltési útmutatóból világosnak kellett volna lennie, hogy az egyházközségi tagok száma rovatba az 1997. évi I. törvény 14. §-ának megfelelően a gyülekezet életében valamilyen mértékben részt vevő, az egyházközségben név szerint nyilvántartott, a gyülekezet fenntartásában is részt vállaló evangélikusok számának kell kerülnie, beleértve az önálló keresettel nem rendelkező családtagokat is, a választói névjegyzék pedig ezek közül a nagykorúakat tartalmazza. Sajnos azt kell gondolnom, hogy sok gyülekezetben nincs meg az egyházközségi tagok nyilvántartá-

sa. Különben nem fordulna elő, hogy egyes egyházközségek jelentésében éveken keresztül ugyanazok a számok jelennek meg. Az sem hihető, hogy a 73 ezer egyházközségi tagból több mint 40 ezer lenne a fiatalok száma. Igaz, hogy az egyházközségi tagságnak a törvényben megfogalmazott feltételei tág lehetőséget engednek meg, hogy kit tekintsünk annak, de valamilyen nyilvánartásra szükség van, hiszen ez törvényi kötelezettség.

Tavaly hiába kértem, hogy a belső egyházi népszámlálás érdekében a ciklus folyamán egyszer az egyházközséghez tartozó minden településre vonatkozóan is adják meg a lélekszámadatokat, ne csak összesítve. Ezért ebben az évben külön űrlapot küldtünk ki, melyen fel volt sorolva minden, a névtár szerint az egyházközséghez tartozó település neve. Csak a számokat kellett volna a megfelelő oszlopba beírni. Eddig még ezzel sem jártam sikerrel, mert az egyházközségek negyedétől nem érkezett vissza ez az űrlap. Néhány visszajelzésből az viszont már kiderült, hogy bár az ország településeinek az egyházközségekhez történt besorolása az ő tudtukkal történt meg évekkal ezelőtt, néhány helyen kérdésessé vált, hogy mely településen lakó evangélikusok gondozása tartozik hozzájuk. Ezért ezt a listát még az idén újra egyeztetni kell az esperesekkel.

Ehhez kapcsolódik az, hogy az illetékes egyházmegyéknek minél hamarabb jogilag is rendezniük kell Dunaföldvár gyülekezetének hovatarozását, hiszen itt nem arról van szó, hogy egy település, ahol esetleg nem is él evangélikus, hova tartozik, hanem olyan helyről, ahol rendszeresen istentiszteleteket is kell tartani.

2. A Déli Egyházkerület az ezredfordulón című összeállítás helyzete

Egy évvel ezelőtt határoztuk el, hogy az ezredfordulóra való tekintettel egy kötetben összegyűjtjük minden egyházközség beszámolóját, melyben bemutatják múltjukat, jelenlegi helyzetüket és a jövőre vonatkozó terveiket. Ha kissé nehézkesen is, de végül minden egyházközség küldött beszámolót. A többnyire nem elektronikus úton kapott kéziratok beszkenelése után, ebben a Sajtóosztály nyújtott segítséget, egy második menetben mindenki visszakapta a saját anyagát ellenőrzésre, a névtári adatok pontosítására, lehetőséget adva esetleges kiegészítésekre. Erre azért volt szükség, mert volt olyan gyülekezet, melynek a beszámolója a kért 3–5 helyett mindössze egy bő oldal terjedelmű volt, s szép számmal akadt olyan írás, amelyben a múltnak, a gyülekezet történetének a bemutatása után igen rövidre fogottan jelent meg a jelenlegi helyzet és a jövőre vonatkozó elképzelések. Lektorálás után még egyszer vissza fog kerülni a szöveg a szerzőkhöz, hogy a lektor által javasolt javítások után kialakuljon a végleges változat. Ha addigra a népszámlálásnak a településekre lebontott adatai rendelkezésre állnak, a

névtári részbe onnan kerül majd be az egyházközséghez tartozó településeken a magukat evangélikusnak vallók száma, összehasonlítva azt az egyházközségek saját kimutatásával. Már most kérem az egyházmegyék elnökségeit, segítsenek abban, hogy őszre ténylegesen elkészülhessen egy olyan kötet, melyet másoknak is érdemes kézbe venni.

3. A gyülekezeti ingatlanok állapota

Az őszi közgyűlés határozata alapján felmérést készítettünk az egyházközségek tulajdonában lévő ingatlanokról, azok állapotáról, pontosabban arról, hogy szerintük mikor milyen értékű felújításra lenne szükség. Itt sem sikerült minden egyházközségtől megkapni az adatokat, de ezekre az esetekre úgy kell tekintenünk, hogy az épületek állapotával nincs semmi probléma, az elkövetkező években nem fognak támogatási igénnyel jelentkezni, s ezért nem tartották szükségesnek a jelentés elkészítését. Ennek ellenére kérem, hogy ezek az egyházközségek is töltsék ki utólag a felmérési űrlapokat, hiszen ennek alapján lehet elkezdni egy épület-kataszter elkészítését. Erre több okból is szükség van. Az egyházi épületeket valószínűleg lényegesen olcsóbban lehetne egy nagy csomagban biztosítani, ehhez azonban pontos kimutatás kellene az ingatlanvagyonról. Másrészt az európai integrációs folyamat egyik elemeként a Központi Statisztikai Hivatalnak becslést kell készítenie a nemzeti vagyonról, s ennek részeként az egyházaktól várják az egyházi ingatlanok felmérését.

A presbitérium tájékoztatásául mellékelem azoknak az ingatlanoknak a listáját, melyeken az egyházközségek véleménye szerint még ebben a ciklusban jelentősebb, 5 millió Ft-nál nagyobb összegű felújításra lenne szükség. Ennél talán még hosszabb lenne azoknak az ingatlanoknak a listája, melyeken néhány milliós felújítást kellene elvégezni rövid időn belül. Ez azért nem került a kerületi presbitérium elé, mert a kisebb összegű munkákat lehetőleg az egyházmegyéknek évente leosztott keretből kellene finanszírozni, s ennek a felhasználásába az egyházkerület nem kíván beleszólni. A nagyobb értékű felújítások finanszírozásáról való döntés sem a mi hatáskörünk, hanem az országos egyházé, a kerületen belüli igények rangsorolásába azonban lehet beleszólásunk. Mivel a felmérésben így megjelenő igény messze meghaladja a várhatóan ilyen célra országosan rendelkezésre álló keretet, az egyházmegyék elnökségei azzal a kéréssel kapták meg néhány hete ezt a listát, hogy nézzék át a saját egyházmegyéjükre vonatkozó kéréseket, s próbáljanak fontossági sorrendet megállapítani. Az országos egyház jövő évi költségvetésének összeállítása előtt kellene ennek elkészülnie, hogy ennek figyelembevételét ajánlhassuk a jövő évi költségvetés összeállításánál. Ha pedig egyszer végre oda is eljutunk, hogy megpróbálunk hosszabb távra is tervezni, ez a rangsor annak alapjául is szolgálhatna.

4. A „fogság-levél” és az általa jelzett feszültségek az egyházban

A rendszerváltozást követő évek feszült közegyházi hangulata, a bizalmatlanság az új egyházi szervezet kialakulása közben és után csillapodni látszott. Az utóbbi hónapokban azonban úgy érződik, hogy újra komoly feszültségek támadtak egyházunkon belül, bár annak most más a forrása, s más a megmozdulás célja is. Ennek egyik megnyilvánulása volt az Egyházunk mai fogsága címmel írt és sokak által aláírt, az országos elnökségnek és minden evangélikus egyháztagnak címzett irat. Ebben olyan problémák fogalmazódtak meg, melyek az aláírók szerint akadályozzák az egyház eredeti szolgálatának betöltését a mai világban, s ezek orvoslására hívnak fel. A problémák és javaslatok megbeszélésére hívta össze az országos elnökség a két héttel ezelőtti teológiai fórumot. Harmati püspök úr bizonyára részletesebben szól ezekről a kérdésekről, hiszen a fórumon ő tartotta az egyik bevezető előadást, elemezve a levelet. Ott is kiderült azonban, ami korábban sem volt titok, hogy nem egyszerűen az egyházi szolgálatban felmerült kérdések jelentik a feszültségek forrását, hanem egyéb, régóta vajdó, megoldatlan, szőnyeg alá söpört kérdések is ott vannak a háttérben. Mint ha a Magyarországról mondott kifejezés ránk is érvényes lenne: ez egy következmények nélküli egyház.

A feszültségek legégetőbbben az azóta újra MSZP-s képviselővé választott békásmegyer-csillaghegyi lelkész megnyilatkozásai és az erre adandó válaszlépések elmaradása miatt jelentkeztek. Nemcsak az a probléma, hogy Donáth László viselkedése, lelkészként és közszereplőként elmondott kijelentései az evangélikus egyház sok tagjából váltanak ki felháborodást, megbotránkozást, hanem az, hogy mintha az ezzel kapcsolatos panaszok nem találnának meghallgatásra, sőt Donáth László még támogatást is élvez. Ennek számomra egészen megdöbbentő példáját láthattuk az elmúlt hetekben, amikor az országos felügyelő választási kampánygyűlésen állt ki támogatón a lelkész mellett.

Igaz, hogy ez az ügy elsősorban nem a Déli Egyházkerület ügye, de a Magyarországi Evangélikus Egyház részeként nem tehetjük meg, hogy hallgatunk. Amikor a Déli Egyházkerület elnöksége és az egyházkerülethez tartozó egyházmegyék elnöksége a kecskeméti elnökségi ülés után kiadott nyilatkozata egyebek mellett az országos felügyelő kiemelt felelősségére utalt, az Evangélikus Élet hasábjain azt a választ kaptuk, hogy az ilyen megnyilatkozás súlytalan, etikailag el nem fogadható, s különben is csak pótcselekvés.

Ennek ellenére azt gondolom, nem lehet hallgatni. Egyre gyakrabban kapom a szemrehányást, hogy miért nem lép végre az evangélikus egyház. S ilyenkor csak azt tudom mondani, amit nemrég az országos felügyelőnek levélben is megírtam: bizony néha szégyellnem kell, hogy tagja vagyok az országos elnökségnek.

5. Aktuális kérdések

2002 áprilisában egyházi alkalmon sem lehet úgy szólni az elmúlt időszak eseményeiről, hogy szóba ne kerüljön az országgyűlési választások eredménye. Természetesen nem politikai értékelést kell adni az eseményekről, nem is az eredmények miatt érzett elkeseredésről, mások számára netán örömről szólni, kinek-kinek politikai pártpreferenciája szerint. Annak a reményünknek azonban hangot adhatunk, hogy a most hatalomra kerülők nem fogják az elmúlt években elért eredményeket lerombolni, s az utóbbi időben gerjesztett gyűlölködés, rágalmozás, félelemkeltés helyére józanság kerül. Szinte semmit sem tudunk az új kormány egyházpolitikai elképzeléseiről, arról, hogy milyen kapcsolatot kíván kialakítani a történelmi egyházakkal, mennyiben fogja azok intézményeinek működését támogatni. Más lesz-e ez, mint az 1994 és 1998 közötti időben? A magam számára azonban azt a kérdést is felteszem: vajon reprezentatív, az ország lakosságának vallási hovatartozását többé-kevésbé híven tükröző lesz-e a kormány? Abban az értelemben gondolom ezt, hogy ha a népszámlálás adatai szerint a lakosság mintegy háromnegyede vallotta magát valamely keresztény felekezethez tartozónak, a kormány tagjai közé vajon milyen arányban kerülnek be ebből a háromnegyed részből, s mennyire lesz befolyásuk a következő négy év alakításában?

Az országban nem egy helyen fordult elő az utóbbi időben, hogy szembe került egymással a lelkész és a gyülekezeti tagok egy része. Különösen akkor válik ez élessé, ha a lelkész a felügyelővel is szemben áll. Mivel szinte nincs mód annak felmérésére, hogy a gyülekezet tagjainak hányadrésze elégedetlen a lelkész szolgálatával, s hányadrésze nem, ezeknek a helyzeteknek az egyházi törvényeink szerinti kezelése meglehetősen bonyolult, hosszadalmas. Az egyházkerületben a Szarvas-Újtemplomi egyházközösségben alakult ki olyan helyzet, hogy egyházi bíróságnak kellett foglalkoznia vele, első fokon elmarasztaló ítéletet hozva a lelkészeiről. Az egyházkerület elnöksége azért fellebbezett, mert a tárgyalás és az ítélet a legkevésbé sem vitt az ellentétek feloldása, a problémák megoldása felé. Még hónapokig is eltarthat, míg végleges döntés születik, s ez demoralizáló.

Végül emlékeztetnem szeretném az egyházközösségek elnökségeit, hogy az országos közgyűlés múlt év végi határozata szerint ez év június 30-áig minden gyülekezetnek el kell készítenie szervezeti és működési szabályzatát, valamint iratkezelési, pénzkezelési, leltározási, értékesítési és selejtezési szabályzataikat. Bár mintaszabályzat nem készült, vannak gyülekezetek, melyek az általuk készített szabályzatot felajánlották, hogy mások azt használják kiindulásul. Ezek feltehetően az országos irodától beszerezhetőek.

Kérem jelentésem elfogadását.

Sólyom Jenő

A Déli Egyházkerület egyházközségeinek összesített népmozgalmi és gyülekezeti adatai a 2001. évben

I. Népmozgalmi adatok

1. Lélekszámok a naptári év végén

Egyházmegye	Egyháztagok becsült száma	Egyházközségi tagok száma	Választói névjegyzékben szereplők száma
Bács-Kiskun		17 820	7836
Kelet-Békés		13 352	4559
Nyugat-Békés		12 437	4356
Pest		18 539	8865
Tolna-Baranya		10 953	6266
Összesen:		73 101	31 882

2. Keresztelések és konfirmációk száma korosztályonként

Egyházmegye	Keresztelés				Konfirmáció		
	Gyermekek 0-6 éves	Fiatals 6-18 év	Felnőtt >18 év	Összesen	Fiatals <18 év	Felnőtt >18 év	Összesen
Bács-Kiskun	237	30	16	283	126	28	154
Kelet-Békés	167	23	49	239	72	34	106
Nyugat-Békés	164	79	82	325	108	61	169
Pest	205	18	39	262	102	41	143
Tolna-Baranya	167	21	17	205	106	16	122
Összesen:	940	171	203	1314	514	180	694

3. Esketések és temetések száma

Egyházmegye	Esketés			Temetés		
	Tiszta evangélikus	Vegyes pár	Összesen	Férfi	Nő	Összesen
Bács-Kiskun	16	86	102	177	159	336
Kelet-Békés	31	30	61	178	213	391
Nyugat-Békés	25	21	46	217	257	474
Pest	31	78	109	236	257	493
Tolna-Baranya	8	58	66	118	143	261
Összesen:	111	273	384	926	1029	1955

II. Gyülekezeti szolgálati adatok

4. Az egyházkerület gyülekezeteiben és intézményeiben szolgáló lelkészek (a december 31-ei helyzet szerint), nem lelkészi munkatársak és az év során a vendég igehirdetők száma:

Egyházmegye	Lelkészek				Nem lelkészi munkatárs	Vendég igehirdető
	Parókus, másod-lelkész	Helyettes, segéd-lelkész	Hitoktató, nyugdíjas lelkész	Összesen		
Bács-Kiskun	8	6	4	17	18	122
Kelet-Békés	10	4	2	16	32	89
Nyugat-Békés	10	6	1	17	23	186
Pest	16	9	8	33	106	209
Tolna-Baranya	13	6	5	24	25	149
Összesen:	57	31	20	107	204	755

5. Istentiszteletek száma és a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyházmegye	Istentiszteletek száma						Résztv. átl. száma	
	Vasárnap és ünnepi	Hétközi	Családi, gyermek, ifjúsági	Zenés áhítatok	Egyéb	Összesen	Vasárnap	Hétköznap
Bács-Kiskun	1717	493	160	24	103	2497	2273	181
Kelet-Békés	1183	1087	145	18	63	2496	896	145
Nyugat-Békés	1449	1044	162	23	65	2743	1133	259
Pest	1751	142	96	49	111	2149	1964	409
Tolna-Baranya	2841	225	141	34	98	3339	1784	375
Összesen:	8941	2991	704	148	440	13224	8050	1369

6. A nem magyar nyelvű istentiszteletek száma: német: 100, szlovák: 531.

7. Az úrvacsorai alkalmak és az év folyamán kiszolgáltattott úrvacsorák teljes száma; a lekipásztori látogatások és a lelkészi lekipásztori beszélgetésre felkereső hívekkel folytatott lekipásztori beszélgetések száma:

Egyházmegye	Úrvacsorai alkalmak				Látogatások száma	Lelkipásztori beszélgetések
	Temp-lomi	Egyéb	Összesen	Úrvacsorák száma		
Bács-Kiskun	510	103	613	14231	2301	1177
Kelet-Békés	340	106	446	9298	2427	1839
Nyugat-Békés	329	96	425	10358	2102	812
Pest	689	193	882	22038	1634	1349
Tolna-Baranya	598	195	793	13650	2617	962
Összesen:	2466	693	3159	69575	11081	6139

8. A tárgyév őszén indult hittanórai csoportok és az oda beiratkozottak (résztevők) száma; a naptári évben megtartott hittanórák és konfirmációi oktatási órák száma:

Egyház-megye	Hitoktatási csoportok			Hittanórák száma	Hitoktatásban résztvevők	Konfirmációi előkészítők
	Iskolai	Gyülekezet	Összesen			
Bács-Kiskun	100	44	144	5853	1249	494
Kelet-Békés	106	36	142	7389	1205	330
Nyugat-Békés	191	18	209	11281	2174	230
Pest	44	50	94	3726	672	467
Tolna-Baranya	76	56	132	4265	916	560
Összesen	517	204	721	32514	6216	2081

A Déli Egyházkerület gyülekezeteiben a következő 1-2 évben elvégzendő nagyobb felújítási munkák

gyülekezet	elvégzendő munka	vállalt, önrész	várható költség
Baja	parókia külső-belső felújítás	5%	5-10 mFt
Csengőd	palatető cseréje	10%	5-10 mFt
Apostlag	parókia felújítása		5-10 mFt
Nagykörös	imaterem felújítása		5-10 mFt
Kiskunhalas	imaterem és szolgálati lakás felújítása	20-25%	5-10 mFt
Szeged	templom lábazat, kerítés	1-2 mFt	5-10 mFt
Szeged	Luther-házban diákszállás kialakítása	2-3 mFt	5-10 mFt
Soltvadkert	óvoda felújítása	50%	5-10 mFt
Medgyesegyháza	parókia felújítása	30%	5-10 mFt
Gyula	templomkülső felújítása	5-10%	5-10 mFt
Mezőberény I	templom felújítása		5-10 mFt
Mezőberény II	templom felújítása	10%	5-10 mFt
Gyoma	templom felújítása	10-15%	5-10 mFt
Kondoros	templom felújítása	20-30%	5-10 mFt
Pitvaros	parókia felújítása		5-10 mFt
Szarvas Ótemplom	Középfalmi misszió felújítása	5%	5-10 mFt
Szarvas Ótemplom	óvoda felújítása	5%	5-10 mFt
Szarvas Újtemplom	parókia felújítása	50%	5-10 mFt
Csabacsúd	templom felújítás	5%	5-10 mFt
Orosháza	szolgálati lakások	80%	5-10 mFt
Orosháza	iskola vizesb lokk, szennyvízrendszer	10%	5-10 mFt
Deák tér	parókiaépület	5 mFt	5-10 mFt
Fasor	templom felújítása	80%	5-10 mFt
Egyházasközár	toronyfüveg cseréje	25%	5-10 mFt
Varsád	templom felújítása	20%	5-10 mFt
Murga	templom felújítása	20%	5-10 mFt
Kölesd	parókia felújítása		5-10 mFt
Kölesd	templom felújítása		5-10 mFt
Kismányok	templomtorony felújítása	4 mFt	5-10 mFt
Paks	parókia felújítása	30%	5-10 mFt
Sárszentlőrinc	templom felújítása	30%	5-10 mFt
Sárszentlőrinc	parókia felújítása	10%	5-10 mFt
Szekszárd	templom és parókia felújítása	30%	5-10 mFt
Tamási	templom és parókia felújítása	10-15%	5-10 mFt
Dunaegyháza	templomsisak felújítása, torony külső javítás	1 mFt	10-20 mFt
Soltvadkert	gyülekezeti ház felújítása	50%	10-20 mFt
Kondoros	parókia felújítás	30-40%	10-20 mFt
Békéscsaba	gimnázium felújítása	5%	10-20 mFt
Békéscsaba	iskolaépület felújítása (gimnázium használja)	5%	10-20 mFt
Orosháza	Szentotnyai templom felújítása		10-20 mFt
Szarvas Ótemplom	szolgálati lakás felújítása	10%	10-20 mFt
Tótkomlós	gyülekezeti ház felújítása		10-20 mFt
Tótkomlós	gyülekezeti ház felújítása		10-20 mFt
Pesterzsébet	templom felújítása		10-20 mFt
Rákosszentmihály	szolgálati lakás felújítása	6 mFt	10-20 mFt
Zugló	templom és parókia tetőszerkezet felújítása	20-25%	10-20 mFt
Dombóvár	Ág templomának felújítása	75%	10-20 mFt
Pécs	templom felújítása	30%	10-20 mFt
Pécs	gyülekezeti ház felújítása	50%	10-20 mFt
Kecskemét	gyülekezeti ház felújítása		20-50 mFt
Szarvas Ótemplom	parókia felújítása	10%	20-50 mFt
Kőbánya	Vajda Péter u. te. mplom felújítása		20-50 mFt
Pesterzsébet	parókia felújítása		20-50 mFt
Rákoskeresztúr	templom felújítása	80%	20-50 mFt
Kecskemét	Luther-ház felújítása		> 50 mFt
Békéscsaba	parókia felújítás		> 50 mFt
Békéscsaba	parókia felújítás		> 50 mFt
Szarvas Ótemplom	szeretlethon felújítás	5%	> 50 mFt
Szarvas Ótemplom	iskola felújítás		> 50 mFt
Pitvaros	templom felújítás	1 mFt	> 50 mFt
Cinkota	gyülekezeti ház építése	50%	> 50 mFt
Deák tér	templom felújítása		> 50 mFt
Pesterzsébet	gyülekezeti ház építése		> 50 mFt
Pécs	szeretlethon felújítása	1%	> 50 mFt

9. Bibliárai csoportok és bibliárák száma, valamint a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyház-megye	Bibliárai cs csoportok			Bibliárák száma			Résztevők		
	Felnőtt	Gyer-mek, ifjúság	Egyéb	Felnőtt	Gyer-mek, ifjúság	Egyéb	Felnőtt	Gyer-mek, ifjúság	Egyéb
Bács-Kiskun	18	17	8	498	539	200	243	287	127
Kelet-Békés	10	12	8	371	243	202	124	129	122
Nyugat-Békés	11	10	3	425	388	37	389	169	53
Pest	29	31	11	875	1035	287	323	303	117
Tolna-Baranya	31	19	7	804	408	182	252	109	43
Összesen:	99	89	37	2973	2613	908	1331	997	462

10. Szeretevendégségek száma: 207.

III. Egyház-kormányzat

11. Egyház-községi és egyház-megyei közgyűlések, képviselő-testületi és presbiteri ülések száma:

Egyház-megye	Egyház-községi			Egyház-megyei	
	Közgyűlés	Képviselő-testületi ülés	Presbiteri ülés	Közgyűlés	Presbiteri ülés
Bács-Kiskun	28	6	97	2	2
Kelet-Békés	25	7	48	1	3
Nyugat-Békés	37	7	61	1	2
Pest	30	0	97	1	2
Tolna-Baranya	64	1	99	0	0
Összesen:	184	21	402	5	9

A Déli Egyházkerület gyülekezeteiben a 2000-2006-os ciklus második felében elvégzendő nagyobb felújítási munkák

Gyülekezet	Elvégzendő munka	vállalt önrész	Várható költség
Apostag	templom felújítása		5-10 mFt
Soltvadkert	templom felújítása	50%	5-10 mFt
Medgyesegyháza	templomtető felújítása	30-50%	5-10 mFt
Békéscsaba	Erzsébethelyi templom felújítása	20%	5-10 mFt
Békéscsaba	lelkészi hivatal, gyülekezeti ház felújítása	20%	5-10 mFt
Mezőhegyes	lakásfelújítás		5-10 mFt
Szarvas Újtemplom	szerelvénytárcsák felújítása	30%	5-10 mFt
Ambróziavá	templomtető, külső-belső felújítás		5-10 mFt
Nagyszénás	templom felújítás	10%	5-10 mFt
Pusztaföldvár	parókia és gyülekezeti ház felújítása	5%	5-10 mFt
Orosháza	parókia felújítás	20%	5-10 mFt
Orosháza	Rákóczi-lelepi templom felújítása	10%	5-10 mFt
Orosháza	óvoda nyílászárók cseréje	20%	5-10 mFt
Mezőhegyes	lakás felújítása	0,5 mFt	5-10 mFt
Kispest	parókia felújítás	0,5 mFt	5-10 mFt
Rákospalota	templom és gyülekezeti ház belső felújítás	50%	5-10 mFt
Rákospalota	Régi templom felújítása	30%	5-10 mFt
Fasor	Parókiaépületben lift beépítése	30%	5-10 mFt
Mekényes	templom felújítás	15%	5-10 mFt
Mekényes	parókia felújítás	10%	5-10 mFt
Gyöngy	templom felújítás	40%	5-10 mFt
Keszőhidegkút	gyülekezeti ház felújítása	50%	5-10 mFt
Bikács	parókia felújítás	1%	5-10 mFt
Gyöngy	templom felújítás	25%	5-10 mFt
Mucsfa	templom felújítás		5-10 mFt
Paks	templom felújítás	30%	5-10 mFt
Pécs	parókia felújítás	50%	5-10 mFt
Pécs	Vasasi templom felújítása	10%	5-10 mFt
Soltvadkert	templom felújítás	50%	10-20 mFt
Kiskőrös	templom külső-belső felújítás	20-30%	10-20 mFt
Békéscsaba	Kistemplom felújítása	20%	10-20 mFt
Békéscsaba	szeretothon felújítása	50%	10-20 mFt
Szarvas Ótemplom	templom felújítása	10%	10-20 mFt
Tótkomló	gyülekezeti ház felújítása	0,5 mFt	10-20 mFt
Pusztaföldvár	templom felújítása	5%	10-20 mFt
Rákosszentmihály	gyülekezeti terem bővítése	30%	10-20 mFt
Bikal	templom külső felújítás	10%	10-20 mFt
Makó	templom felújítása		20-50 mFt
Tótkomló	templom felújítása	1 mFt	20-50 mFt

Kivonat a Déli Egyházkerület 2002. április 26-án tartott Presbiteri Ülésének jegyzőkönyvéből

IX. Határozatok

1. A Presbitérium a felügyelői jelentést egy tartózkodással elfogadta.
2. A Presbitérium a püspöki jelentést egy tartózkodással elfogadta.
3. A Déli Egyházkerület Presbitériuma köszönetét fejezte ki a Bonyhádon megtartott Déli Egyházkerületi Felügyelői és Gondnoki Konferencia megrendezéséért a Tolna-Baranyai Egyházmegyének.
4. A Presbitérium hozzájárult a svédországi Linköping Egyházkerülettel kötött testvéregyházi szerződés 2003. december 31-ig tartó meghosszabbításához.
5. A Presbitérium Zalán Pétert a Deák téri Gimnázium igazgatótanácsába mint egyházkerületi képviselőt küldte ki a lemondott Galli Tamás helyére.
6. A Presbitérium a lemondott dr. Boros Péter egyház-

kerületi ügyész helyére dr. Font Éva ügyvédet nevezte ki ideiglenesen, a következő egyházkerületi közgyűlésig egyházkerületi ügyésznek.

7. A Déli Egyházkerület Presbitériuma határozottan kéri Dr. Frenkl Róbert országos felügyelő urat, hogy a 2002. március 20-i békásmegyerihez hasonló közszereplésektől tartózkodjék, mert az gyülekezeteinkben ellenszenvet, felháborodást és megbotránkozást váltott ki. Kérjük, ne feledkezzék meg a Magyarországi Evangélikus Egyházban betöltött tisztségéről.

8. A Déli Egyházkerület Presbitériuma írásos beadvánnyal fordul a Zsinathoz, és kéri, hogy a lelkészek országgyűlési képviselővé történő megválasztása esetén egyértelműen és világosan szabályozza a lelkész és egyházközsége viszonyát. Kívánatos, hogy képviselőisége idejére a lelkész mentesüljön az egyházi szolgálatok végzésétől és korábbi gyülekezeti szolgálati helyét és a parókiális lakást tegye szabaddá.

ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLET

Felügyelői beszámoló

Hálátelt szívvel köszönöm az Úr Istennek, hogy a mai napig egyházunkat és benne egyházkerületünket megőrizte, mindazok ellenére, hogy mi magunk mindezért semmit sem tettünk. Kicsinyes emberi viselkedésünk, szeretetlenségünk, meg nem értéseink, indulataink, bűnöktől sem mentes életünk ellenére megmaradásunkat csakis az Úr nagy kegyelmének köszönhetjük.

Ezért szükséges, hogy – akár csak egy felügyelői beszámoló erejéig – számba vegye presbitériumunk az egyházkerületünket és az egész egyházunkat érintő gondokat, amelyek a legutóbbi presbiteri ülés óta jelentkeztek, vagy teljesedtek ki, de számba vegyük reménységeinket is, amelyek hitéletünk javítását, egyházi közösségünk megerősödését célozzák.

A kerületünkben jelentkező, aggodalmakat és gondokat kiváltó helyzetek

Balassagyarmat: Bartha István szolgálatba állásával van remény a gyülekezetben keletkezett feszültségek lassú csökkenésére. Az ottani helyzet reálisabb értékelését segítheti, hogy Kalácska Béla ellen felhozott vádak a polgári bíróság alaptalannak ítélte. További feszültség okozója lehet a szeretetothon vezetésével kapcsolatos rendezetlenség.

Cegléd: Horváth Ferenc József lelkész úr távozásával egy, a lelkész és gyülekezeti tagok közötti konfliktus-helyzet szűnt meg. A konfliktus megoldatlansága az egyházmegyei szinten is komoly feszültségeket okozott. A szolgálatot Solymár Péter Tamás helyettes lelkész látja el.

Nyíregyháza: A mai napig megmagyarázhatatlan okokból a több lelkészes gyülekezet lelkészei között a kölcsönös meg nem értés hatalmasodott el. Ennek következménye Bartha István távozása Balassagyarmatra és Laborci Géza Nyíregyháza-Kertvárosban vállalt szolgálata. Az egyik szolgálati hely betöltője Adámi László, a másik hely betöltésére a választási eljárás folyamatban van.

Nyíregyháza-Kertváros: Az egyházmegyei számvizsgáló bizottság jelentése alapján az elmúlt években a könyvelés oly mértékben rendezetlenül folyt, hogy a gyülekezetben szolgálatot végző Magyar László helyettes lelkész szolgálatát ilyen módon nem lehetett meghosszabbítani. A jelentkező hiányosságok és hibák közösen végzett elemzése és kiértékelése következtében Nagyváti Pál felügyelő úr sem vállalt további felügyelői szolgálatot. A lelkési szolgálatot Laborci Géza megválasztott lelkész úr végzi.

Aszód: A gimnázium igazgatója Roncz Béla és Detre János esperes úr között a viszony sajnálatosan változatlán. Az elmozdulást talán az jelenti, hogy Roncz Béla igazgató úr az Országos Presbitérium követelményeinek megfelelően a feladatát főállásában vállalta, esperes úr az igazgatótanácsi üléseken nem vesz részt, amivel egyetérteni nem tudok, ugyanakkor a rossz viszony további romlásának esélye csökken.

Csillaghegy – „Donáth ügy”: Kénytelen vagyok kimondani, hogy az ügy tapasztalása alapján láthatóvá vált, hogy a lelkész politikai szerepvállalása – párt hovatartozástól függetlenül – úgy a gyülekezet, mint az egyházmegye, de az egész egyházunk életében is zavarokat okoz. Csak jóindulattal feltételezhetjük, hogy a más irányú elfoglaltságból származó időhiány okozhatta a minden kontrollt nélkülöző hittanóraszám jelentését. A lelkési minőségben választási időszakban tett politikusi megnyilatkozások jogosan sértik az adott kérdésekről ellentétesen gondolkodók érzületeit, így ez a magatartás méltatlan egy evangélikus lelkészhez, így kimeríti az egyházi bíráskodásról szóló X. törvény IV. cím 43. §. fegyelmi vétségek felsorolásának d. pontját.

Budai Egyházmegye – Kelenföld: „Az egyházunk mai fogása” című levél és az annak fejleményeként szervezett missziói egyesület. A levél megfogalmazói főként kerületi elnökségünkre gondoltak, amikor a bajok szőnyeg alá söprőinek nevezték az egyházi vezetőket. Elnökségünkre gondoltak, hiszen ezt felénk irányzottan már élőszóban is megtették. Elnökségünk mindenki felé kiterjedő, szereteten alapuló vezetői felfogásától ugyan távol áll, most a levél felszólítása alapján feljogosítva érzem magam, hogy az alábbi határozott kijelentést tegyem. A levéllel kapcsolatos gyűlés egyházkerületünk területén zajló hivatalos egyházi esemény volt, aminek hivatalos voltát az esperesi fejleces levél jelezte. Az eseményre hivatalos meghívót, de az eseményről hivatalos értesítést elnökségünk nem kapott. A levél tartalma, valamint az egyházi elnökségünkön belül a kerületi elnökségünket érintő diszkri-

mináció alapján csakis arra a következtetésre juthatunk, hogy a megfogalmazók a fogságba juttatók és a fogságba juttatottak táborára kívánják osztani egyházunkat. Mindezek alapján a szervezőket egyházunk jó rendjét megsértőinek kell, hogy tekintsem. Egyházi közösségünk életének folytonos jobbítása közös ügyünk és kötelességünk, és csakis együttesen végezhetjük. Sértő, ha valaki a törvények által megkötözött kezű elnökségünk fáradozásait rombolónak és fogságban tartónak minősíti. Tudva azt, hogy az új közösség szervezői és tagjai Krisztus ügyének igaz elkötelezettjei és nem az egyházunk szétrázására, hanem az egységének építésére törekszenek, reménységemnek is hangot kell adnom, hogy az innen és más irányokból is jövő megújító szándékok és elhatározások egyszer majd csak összegeződnek.

Kerületünket örömkömben is részesítő események

Kerületi lelkészek találkozója – Alberti: A 90 lelkész részvételével eltöltött nap a testvéri találkozás örömeinek ünnepe volt.

Kerületi felügyelői, gondnoki, pénztárosi találkozó – Aszód: 150 testvérünk eljövetele igazolta a találkozó szükségességét. A jövőben a vitaindító előadások rövidítésére és a gyülekezetekben jelentkező gondok megvitatására kell nagyobb hangsúlyt helyeznünk.

Kerületünkben lévő iskolaiügyek:

Alberti: Az iskola tornatermének építése befejeződött. A jó szervezés igen alacsony bekerülési költséget eredményezett.

Aszód: Épül a gimnázium tornaterme, reményeink szerint április végére elkészül. További elképzelések szerint az iskola saját költségvetéséből még egy kollégiumi szárny is épül.

Miskolc: Az újonnan beindult gimnázium eredményesen működik.

Nyíregyháza: Az új kollégium és az általános iskola is működik. Az általános iskola épületének felújítása komoly anyagi terhet jelent egyházunknak.

Egyházkerületi misszió ügye

Az egyházmegyei missziói munka mellett kerületi szinten is folyik a missziói tevékenység, amiről Bence Imre missziói lelkésztestvérünk a beszámolóját elkészítette.

Javasoljuk egyházkerületünkben a budai kerülethez kapcsolódó területek kiemelt missziói területté nyilvánítását. Ifj. Fabiny Tibor Budakeszin már megkezdte az evangélikus testvérek felkutatását és összehívását.

Kerületünket is érintő országos egyházi ügyek

Országos Egyházi Irodánk új vezető beosztású munkatársakkal bővült. Az elnökség jóváhagyásával az országos iroda igazgatóhelyettesi feladatok ellátására Ferkó Vilmos, az építési ügyek irányítására Mekota Ervin kapott megbízatást. Mindkét testvérünk szolgálatára Isten áldását kérjük.

Kapcsolódva az elmúlt évi, Orosházán rendezett országos evangélikus találkozó témáihoz, az Egészségügyi Minisztérium megkeresésére elnökségi elhatározás született arról, hogy egyházunk is vegyen részt a kormány egészségügyi programjában.

Dr. Nagy Zoltán, a Déli Kerület felügyelő-helyettesének kezdeményezésére egyházi elnökségünk szándéklevelet írt Dr. Mikola István egészségügyi miniszternek címezve egy Evangélikus Egészségügyi Centrum létesítésével kapcsolatosan. A szándék megfogalmazása és pontosítása szakemberek bevonásával megkezdődött.

Egyházi sajtóosztályunk új rend szerint lassan már begyakoroltan működik. A kimutatások szerint több gyülekezeténél a kiküldött sajtótermékek anyagi rendezése még nem történt meg. Kérünk minden gyülekezeti vezetőt, hogy ezeket a tartozásokat sajtóosztályunk eredményes működése érdekében mihamarább rendezze.

Az utóbbi időben egyházi elnökségünk felé több kérelem érkezett szolgálati gépkocsik meghibásodása, balesete, illetve cseréje ügyében. Szükségesnek tartjuk a gyülekezetek figyelmét felhívni a legfőbbképpen bajor testvéreinktől kapott gépkocsik fenntartásával, biztosításával kapcsolatos nagyobb anyagi áldozatvállalásra. Lelkész testvéreinket szeretettel kérjük a gépkocsik használati rendjének pontosabb betartására.

A megszorodott káresek és lopások arra figyelmeztetnek, hogy ingatlanaink biztosításával komolyabban foglalkozzunk. Felmerült a lehetősége az egész egyházunkat együttesen érintő központilag kezelt biztosítási rendszer kidolgozásának.

A népszámlálás adatai lassan körzetekre és településekre vonatkozóan is rendelkezésre állnak. Ezeket az adatokat elnökségünk közzéteszi. Az ismert adatokból előre felmérhető a misszió fontossága.

A kormány rendelkezése alapján megtörtént a kis települések lelkészeinek jövedelem-kiegészítése, ami elképzelhetően egyes helyeken szolgáló lelkészek között feszültségeket generálhat. A lelkészi fizetések arányosításával és annak rendezési lehetőségeivel országos elnökségünk foglalkozik.

Nagy örömünkre szolgált az év végén megrendezett TAIZÉI találkozó, amely jól reprezentálta az ifjúság hitbeli megerősödésének óhaját. Üzenete számunkra nem lehet más, mint az, hogy egyházi ifjúságunk kezdeményezéseit megértéssel, türelemmel és nagyobb anyagi áldozattal támogassuk.

A 2002. évben megrendezett Ökumenikus Imahét, a ke-

rületi lelkésztalálkozón elhangzott számos beszámoló alapján megállapítható, hogy az lélekemelő volt, és reménységgel töltheti el szívünket a felekezetek közeledési szándéka.

Dr. Sólyom Jenő, Déli Egyházkerület felügyelőjének felhívása alapján kérjük az érintetteket a népmozgalmi adatok sürgős megküldésére (határideje 2002. március 15. volt), illetve a pénzügyi statisztikai adatok eljuttatására 2002. március 31-ig.

Az „Egyházunk mai fogsága” levél egyházmegyén és egyházkerületen átívelve országos üggyé növekedett. A levélben leírtak, valamint a kérdésekkel kapcsolatos levelezési vita arra figyelmeztet mindannyiunkat, hogy a sok egyéb elfoglaltságunk, adminisztrációs kötelezettségeink rendezésre váró ügyeink mellett nem jut időnk egymásra és a levélben megfogalmazott igen fontos gondolatok türelmes megvitatására. Mulasztásnak is nevezhető hiányosságunkat helyrehozandó, országos elnökségünk 2002. április 12-én teológiai fórumot kíván rendezni egyházunk egységének erősítése érdekében.

Az Úr Isten vezesse lépteinket.

Budapest, 2002. március 20.

Benczúr László
egyházkerületi felügyelő

NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EGYHÁZKERÜLET

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Presbitériumának Gyenesdiáson 2002. március 22-én tartott ülésén hozott határozatai

12/2002. határozat: 2002. augusztus 30-ig az egyházmegyei presbitériumok mérjék fel, hogy 2 éves távlatban, fontossági sorrendben mely munkákat javasolnák elvégezni az egyházmegye gyülekezeteiben. 2003. március 31-ig pedig szakértői felméréssel alátámasztva nyújtsák be az egyházmegyei presbitériumok 5 éves távlatban gondolkodva, rangsorolva az elvégzendő munkákat az Egyházkerület Elnökségének.

13/2002. határozat: a presbitérium egyhangúlag elfogadta a Nagyalásnyói Egyházközség parókia-felújítási munkálataira javasolt 400 ezer Ft-os támogatást az egyházkerületi építési keret terhére.

14/2002. határozat: a presbitérium 11 szavazattal az Evangéliumi Színház 2 előadásának támogatását fogadta el. 3 szavazat 1 előadás támogatását javasolta. A kerületi lelkészevangélizációt 100 ezer Ft összeggel támogatja a kerület. Ha valaki jelentkezik, és mégsem vesz részt az evangélizáción, úgy püspök úr javasolja, hogy 1000 Ft bálnatpénzt fizessen.

15/2002. határozat: Az id. Magassy Sándor és Magassy Katalin valamint munkatársaik által szerkesztett hittan-

könyv 1–5. osztályos gyerekek számára, a munkafüzetekkel együtt jusson el az esperesekhez, s ha támogatják a megjelentetést, elvileg nem zárkozik el az egyházkerület a kiadás anyagi támogatásától.

16/2002. *határozat:* a bibliaterjesztési offertóriumából a Vasi, Veszprémi, Somogy-Zalai egyházmegye konfirmandusai kaphatnak Bibliát ajándékba a 2002. esztendőben. A listát az esperesek adják le.

17/2002. *határozat:* A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Presbitériuma köszönetet mond a Weltler családnak adományáért, mellyel Weltler Jenő emléklapok ajándékozásával kívánja jutalmazni, ösztönözni a kerületi kórustalálkozón arra méltónak találtatott kórusokat.

18/2002. *határozat:* A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Presbitériuma egyhangúlag úgy dönt, hogy a 2002. április 28-i celldömölki kerületi kórustalálkozón Weltler Jenő emléklapok ajándékozásával elismerésben részesüljön az Oroszlányi Evangélikus Gyülekezet énekkara 40 éve folytatott hűséges és magas színvonalú szolgálatáért. S ugyancsak részesüljön elismerésben az erre a találkozóra meghívott szlovéniai gyülekezeti énekkar. A kerületből most a találkozón résztvevő 5 énekkar közül az arra leginkább érdemesnek tartott énekkar ugyancsak kapja meg az emléklapok. A többi énekkar pedig kapjon emléklapot.

19/2002. *határozat:* A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Presbitériuma elvi egyetértéssel fogadja a Túróczy Alapítvány létrehozását. S amennyiben a lehetőség adott az alapítvány létrehozására, úgy a szükséges összeg rendelkezésre bocsátását a kerület keretéből támogatja.

20/2002. *határozat:* Az egyházkerület presbitériuma 200 ezer Ft-ot biztosít a kiírandó teológiai pályázat jutalmazására. A határozatot a presbitérium egyhangúlag elfogadta.

21/2002. *határozat:* A presbitérium egyhangúlag támogatja, hogy a Dunántúli Harangszó újságnak egy külön számát ingyenes, egyéni terjesztéssel juttassuk el a gyülekezeti tagokhoz. A példányszámot a lelkészek által bejelentett igény alapján kell meghatározni.

Értesítés lelkészképesítő vizsgáról

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Lelkészképesítő Bizottsága felhívja a hatodéves képzésre még nem kötelezett segédlelkészek, valamint a diakónus lelkészként szolgáló szolgatársak figyelmét a lelkészképesítő vizsgára való jelentkezés lehetőségére.

A lelkészvizsga írásbeli tételeinek címét a jelentkezőknek a szóbeli vizsga tételeivel együtt megküldjük. A dolgo-

zatok beadási határideje 2002. december 15., a lelkészképesítő szóbeli vizsga tervezett időpontja 2003. április 7.

A püspöki hivatalnak (9001 Győr, Pf. 1639) írásban megküldendő jelentkezés postára adásának határideje: 2002. június 15.

Győr, 2002. május 6.

Ittész János s.k.
püspök

A lelkészképesítő vizsga írásbeli tételei a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

Beadási határidő: 2002. december 15.

A dolgozatokat gépelve, 2–2 példányban kell megküldeni a püspöki hivatalba

1. Tudományos dolgozat (kb. 15–20 oldal)
Ordinációnk ökumenikus összefüggései
2. Előadás gyülekezeti esten vagy szeretetvendégségen (kb. 6–8 oldal)
A reformáció családképe (450 éve halt meg Bóra Katalin)
3. Igehirdetés
Böjti istentiszteleten, szabadon választott textus alapján (Az igehirdetés elmondása a győri szeretetház böjti hétközi áhítatán, egyeztetett időpontban)
4. Kazuális igehirdetés temetési istentiszteleten
Szabadon választott textus alapján (lehetőleg elhangzott igehirdetés szövegét kérjük, esetleírással)
5. Katechetikai dolgozat
Kidolgozott óravázlat egy felső tagozatos hittanóra (Olyan dolgozatot kérünk, amely a 2003 tavaszán folyó, a vizsgázó által végzett oktatásba illeszkedik, és 2003 február hó folyamán a vizsgabizottság két tagja jelenlétében, a vizsgázó saját gyülekezetében megtartandó óra alapjául szolgál)
6. Lelkipásztori szolgálat
A vizsgázó írásban válaszoljon (kb. 3 oldal terjedelemben) a következő kérdésre: Miért tartom fontosnak a lelkipásztori látogatást / beszélgetést?

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
Püspöki Hivatalának közleménye

Az Egyes fontos, valamint közbizalmi és közvéleményformáló tisztségeket betöltő személyek ellenőrzésére lét-

rehozott bizottságok jogerős határozataival megállapították, hogy az alábbi személyek a belügyminiszter, a honvédelmi miniszter, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter és a Történeti Hivatal értesítései, valamint a bizottságok rendelkezésére álló adatok alá tartozó szervek erre vonatkozó nyilvántartásaiban nem szerepelnek és az Egyes fontos, valamint közbizalmi és közvéleményformáló tisztségeket betöltő személyek ellenőrzéséről és a Történeti Hivatalról szóló 1994. évi XXIII. törvény 1.§-ában meghatározott tevékenységükre utaló adat nincs:

Név	Határozat száma	Határozat kelte
Jankovits Béla	3.B/E-31/2001-11	2001.10.01
Menyes Gyula	3.B/E-18/2001-12	2001.03.23
Menyesné Uram Zsuzsanna	1.B/E-19/2001-11	2001.03.01
Mészáros Tamás ehm. felügyelő	1.B/E-50/2001-11	2001.11.14
Pintér János nyug. lelkész	1.B/E-83/01-10/2002.	2002.03.13
Mihácsi Lajos d. lelkész	3.B/E-127/2001-10	2002.02.22

Győr, 2002. május 8.

Ittész János sk.
püspök

AZ ORSZÁGOS IRODA KÖZLEMÉNYEI

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ORSZÁGOS IRODA OSZTÁLYAINAK,
MUNKAÁGAINAK, GYŰJTEMÉNYEINEK TÁJÉKOZTATÁSI, TANÁCSADÁSI,
KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓ SZOLGÁLTATÁSI, NYITVATARTÁSI RENDJE

Osztály, munkaág megnevezése	Időpont	Helyszín	Telefonszám
Országos irodaigazgató Hafenschér Károly	munkaidőben előzetesen egyeztetett időpontban	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	483-2260
Gazdasági Osztály Szemerei Zoltán	munkaidőben előzetesen egyeztetett időpontban	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	429-2030
Országos Irodaig. helyettes Ferkó Vilmos	szerdán 10-12 óráig, valamint előzetesen egyeztetett időpontban	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	483-2262
Jogi tanácsadás Dr. Benkő Ingrid	szerdán 10-12 óráig, valamint előzetesen egyeztetett időpontban	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	317-6413, 486-3523
Oktatási és Iskolai Osztály	munkanapokon 10-12 és 13-14 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	429-2035
Ifjúsági és Gyermekek Osztály	munkanapokon 10-12 és 13-14 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	429-2037, 486-3542
Építési és Műemléki Osztály	munkanapokon 10-12 és 13-14 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	429-2033
Ingyenrendezési Osztály	munkanapokon 10-12 és 13-14 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	429-2034
Női Missziói Osztály	munkanapokon 10-12 és 13-14 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	483-2261
Zsinati Iroda	munkanapokon 10-12 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	486-3547
Missziói Központ	munkanapokon 9-12 óráig	1164 Bp. Batthyány I. u. 38-40.	400-3057
Országos Könyvtár	H-Cs: 10-15, P: 10-13,30 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. I. em.	317-2532, 486-3555
Országos Levéltár	H-Cs: 9-16, P: 9-14 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. fsz.	486-1291, 317-1826
Országos Múzeum	hétfő kivételével minden nap 10-18 óráig	1052 Bp. Deák.tér 4.	317-4173
Kórházmissziói Szolgálat	hétfőn és pénteken 9-11-ig, szerdán 13-15- ig, kedden, csütörtökön 14-16 óráig	1085 Bp. Üllői út 24. II. em.	429-2036
Kórházmissziói Szolgálat	munkanapokon 8-10 óráig	5600 Békéscsaba Megyei Kórház B. ép. II. em.	66/528-700/517, 60/458-815
TV szerkesztő	szerdán 9-10 óráig		486-3540
Pénztár	munkanapokon 10-15.30-ig	1085 Bp. Üllői út 24. I. em.	317-5567/114

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának új telefonszámai

NÉV	TELEFONSZÁM
Titkárság	483-2265
Hafenscher Károly lelkész, irodaig.	483-2260
Polyák Ferencné titkárnő	486-3551
Galgóczi Mariann titkárnő	486-3552
Fax	486-3554
Tóth Szöllős Mihály lelkész, tanácsadó	486-3557
Fax	486-3513
Ferkó Vilmos Irodaig. helyettes	483-2262
Fax	486-3513
Boros Miklós gk. referens	30/494-6165
Gondnokság	429-2039
Szövérfi Endre	429-2039
Szövérfi Mária	429-2039
Gazdasági és Pénzügyi Osztály	429-2030
Szemerei Zoltán gazd. ig., főosztályvez.	486-3519
Peskó Zsuzsa titkárnő	429-2030
Csoszánzky Károlyné	429-2032
Kendeh Györgyné	429-2031
Menus Józsefné	486-3516
Csorba Gábor	486-3512
Végh Szabolcs pénztáros	486-3514
Fax	486-3518
Jogtanácsos	
Dr. Benkő Ingrid	317-6413, 486-3523
Dr. Novobáztkyné Dr. Nagy Paula	486-3523
Fax	486-3513
Építési és Műemléki Osztály	
Mekota Ervin osztályvezető	429-2033
Bócsai Zsuzsanna titkárnő	486-3511
Fax	486-3549
Ingyatlanrendezési Osztály	
Helfrich Péter osztályvezető	429-2034
Bócsai Zsuzsanna titkárnő	486-3511
Fax	486-3549
Dr. Inotayné Lukáts Judit	486-3543
Fax	486-3549
Oktatási Osztály	
Mihályi Zoltánné osztályvezető	429-2035

Evangélikus Pedagógiai Központ	
Jancsó Kálmánné szakértő	486-3558
Krug Ferenc szakértő	486-3558
Hesz Erzsébet Titkárnő	486-3559
Fax	486-3515
Ifjúsági és Gyermekek Osztály	
Buday Barnabás lelkész, ifjúsági referens	429-2037, 30/475-2404
Németh Péterné Balog Eszter lelkész, gyermekmunka referens	486-3542
Fax	486-3541
Egyetemi Lelkészség	429-2038
Lénárt Viktor	30/475-2407
Fax	486-3513
Kórházmissziói Szolgálat	
Bajuszné Orodán Krisztina lelkész	429-2036
Bolla Árpád lelkész	429-2036
Lukovits Eszter lelkész	429-2036
Fax	486-3513
Női Missziói Osztály	
Breboszkyne Pintér Márta lelkész	483-2261
Fax	486-3513
Média	
Nagy László lelkész	486-3540
Mesterházy Attila számítástechnikai szakértő	486-3540
Fax	486-3513
Misszió/Külmisszió	
Gáncs Péter orsz. missziói lelkész	486-3529
Bencze Imréné, a Külmissziói Egyesület titkára	486-3529
Köháti Dorottya lelkész	486-3529
Fax	486-3513
MEVISZ	317-1671, 486-3527
Fax	317-1671
Országos Könyvtár	
Dr. Mátyóczy János igazgató	317-2532, 486-3555
Dr. Hubert Gabriella tudományos munkatárs	317-2532, 486-3555
Selmecei Pálma könyvtáros	317-2532, 486-3555
Zsinati Iroda	
Muntag András zsinati gazda	486-3547
Károlyi Rita	486-3547
II. emeleti tárgyaló	486-3526
II. emeleti technikai helyiség	486-3548

Országos Sajtóosztály	486-3544
Kendeh K. Péter lelkész, kiadóvezető	317-5478, 486-1228
Somogy Orsolya kiadói titkár	317-5478, 486-1228
Galgóczi Andrea műszaki szerkesztő	317-5478, 486-1228
Rezessy Miklósné főkönyvelő	317-5478, 486-1228
Széchenyi Gizella könyvelő	317-5478, 486-1228
Rezessy Anita boltvezető	317-5478, 486-1228
Zelenka Edit titkárnő	317-5478, 486-1228
Blatniczky Gábor raktárvezető	317-5478, 486-1228
Szűcs Róbert polg. szolg. katona	317-5478, 486-1228
Fax	486-1229
Evangelikus Élet Szerkesztősége	
T. Pintér Károly főszerkesztő	317-1108
Boda Zsuzsa szerkesztőségi titkár	317-1108
Rezessy Szabolcs tervező szerkesztő	317-1108
Tárgyaló sarok	317-1108
Fax	486-1195

Országos Levéltár	486-1291, 317-1826
Czenthe Miklós igazgató	317-1826
Böröcz Enikő tudományos munkatárs	317-1826
Kovács Krisztina levéltári kezelő	317-1826
Gáncs Aladár lelkész	317-1826
Dr. Zsigmond Árpád lelkész, tud. mt.	317-1826
Kertész Botond tudományos munkatárs	317-1826
Fax	486-1291, 317-1826
Kakas Lídia Szeretothon	
Szell Bulcsú igazgató lelkész	266-1726
Jegesi Zoltánné otthonvezető	266-1726
Fax	486-3513

PÁLYÁZAT

Evangelikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására

Az Országos Közgyűlés által elfogadott 2002. évi költségvetés alapján idén 27 darab számítógépes konfiguráció (számítógép + digitális multifunkciós fénymásoló, lézernyomtató és telefax) beszerzésére nyílik lehetőség, melyeket gyülekezeteink pályázat útján nyerhetnek el.

A pályázat célja korszerű ügyviteli és kommunikációs rendszer kialakítása egyházunkban, és ennek keretében azoknak az egyházközségeknek infrastruktúrával történő felszerelése, amelyek saját iroda- és számítástechnikai eszközökkel nem rendelkeznek, illetve eszközeik elavultak, és a gyülekezet anyagi erejéből nem telik beszerzésekre.

Az elnyerhető eszközök a következők:

- Dell OptiPlex GX50 számítógép (Celeron 1GHz, 128 MB RAM, 20 GB HDD, CD-ROM, LG 575N 15" monitor, 56k faxmodem) 3 éves helyszíni garanciával,
- Windows 98 magyar operációs rendszer, OpenOffice.org 1.0 magyar nyelvű irodai programcsomag és további ingyenes szoftverekből összeállított csomag.
- Brother MFC 9180-as digitális multifunkciós lézernyomtató, A4-es fénymásoló, telefax és színes szkennert.

Pályázati feltételek:

- önrész: 50.000 Ft (az eszközök árának 10%-a),
- internet előfizetés vállalása
- az Internet Munkacsoport által rendelkezésre bocsátott e-mail cím használata,
- a gyülekezet honlapjának elkészítése és folyamatos frissítése,
- adminisztrációs szoftvercsomag (SÜNI) bevezetése, amint elérhetővé válik,
- részvétel központi szervezésű informatikai képzéseken.

A számítógépek beszerzése központilag történik, egységes konfiguráció alapján. A sikeres pályázók a döntésről értesítést kapnak és gépüket előre egyeztetett időpontban az Országos Egyházi Irodában vehetik át.

A pályázatokat a 2002. július 1-ig (postai bélyegző dátuma) kérjük postai úton beküldeni a következő címre: „Számítógép pályázat”, Országos Egyházi Iroda, 1085 Budapest, Üllői út 24. Benyújtandó a pályázati űrlap és mellékletei 5 példányban. Határidő után érkező, illetve hiányos (az űrlapot mellőző) kérvények nem kerülnek elbírálásra.

A pályázati űrlap és mellékletei egyházunk honlapjáról letölthetők (<http://www.lutheran.hu>), illetve kérésre az Országos Egyházi Iroda postán megküldi ezeket (Telefon: 483-2260).

Hafenschner Károly igazgató

Pályázati űrlap

Evangélikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására

1. A gyülekezet adatai

A gyülekezet neve: .....

Címe: .....

Telefonszáma: .....

Tagjainak száma: .....

2. A gyülekezet lelkészei

<i>Név</i>	<i>Életkor</i>	<i>Számítógépes ismeretek*</i>

* tanfolyami végzettség, ECDL bizonyítvány, ennek híján a lelkész által használt irodai szoftverek felsorolása

3. Jelenlegi iroda- és számítástechnikai felszereltség

Az alábbi táblázatban sorolja fel a gyülekezet irodai munkája során használt eszközöket: számítógépeket, nyomtatókat, fénymásolót, telefaxot stb. Kérjük, akkor is sorolja fel, ha egyes eszközök a lelkész tulajdonát képezik.

<i>Eszköz neve (pl. számítógép, másoló)</i>	<i>Gyártás éve</i>	<i>Az eszköz paramétereit*</i>	<i>Tulajdonos (gyülekezet vagy lelkész)</i>

*Az eszköz paramétereit között: számítógép esetén a processzor órajele, memória, merevlemez mérete; nyomtató és másoló esetén a legnagyobb lapméret, technológia (lézer/tintasugaras), másolási/nyomtatási sebesség.

4. Helyi szakember

A számítógép és multifunkciós eszköz üzemeltetéséhez szükséges segítségnyújtás céljából kérjük egy olyan szakember megjelölését, aki folyamatosan segíti a lelkeszi hivatal munkáját a jövőben (telepítés, kérdések/problémák megoldása, egyszerűbb hibák elhárítása)

Név: .....

Informatikai végzettség vagy munkakör: .....

5. Felhasználási területek

Jelölje meg azokat a munkaterületeket, melyeken a számítógépes konfigurációt használni kívánja! A pályázat során kötelező területek kitöltve szerepelnek, ezt a felsorolást folytassa!

<i>Munkaterület</i>	<i>Konkrét feladat</i>
Gyülekezeti nyilvántartás	SÜNI szoftver bevezetése
Internet	Honlap készítése, Elektronikus levelezés

Kelt .....
Dátum

P.H.

.....
Aláírás

Mellékletek:

1. sz. Nyilatkozat
2. sz. Segítségnyújtást végző helyi szakember nyilatkozata a feladat vállalásáról.

Nyilatkozat

A pályázó vállalja, hogy

- A pályázathoz tartozó 50.000 Ft önrészt befizeti az Országos Egyház pénztárába.
- A pályázat keretében kapott számítógépen kizárólag jogtiszta szoftvereket használ. (Nem jogtiszta az a térítésköteles szoftver, a melyet felhasználó térítés nélkül, az eredeti telepítőkészletről másolatot készítve szerez be). A pályázató előnyben részesíti a térítésmentesen használható, freeware vagy GPL licenzelésű szoftverek használatát.
- Az eszközcsomag üzembe helyezését követően Internet előfizetést vásárol és ezt folyamatosan fenntartja.
- Az Internet Munkacsoporttól kapott e-mail postafiókot folyamatosan használja.
- Elkészíti és folyamatosan frissíti az egyházközség honlapját, az országos egyházi portálon közeljövőben rendelkezésre álló tartalomkezelő rendszeren keresztül.
- Megjelenése után bevezeti a SÜNI (Sikeres Ügyvitel Nemcsak Interneten) nevű evangélikus gyülekezeti adminisztrációs szoftvercsomagot. Részt vesz a szoftvercsomag által támogatott elektronikus ügyintézésben.
- Részt vesz a központilag szervezett számítógépes tanfolyamokon.
- A pályázati program végrehajtásáról 2003. június 30-ig beszámolót készít a később kiküldendő űrlap alapján és eljuttatja az Internet Munkacsoportnak.
- Tudomásul veszi, hogy az számítógépből és digitális multifunkciós eszközből álló csomag az Országos Egyház tulajdona. A pályázati feltételek hiányos teljesítése (beleértve a jelen nyilatkozatban foglaltak be nem tartását) esetén az eszközcsomagot hiánytalanul visszaadja az Országos Egyházi Irodának.

Dátum: .....

P. H.

.....
aláírás